Annus XI - Vol. XI 1 Octobris 1919 Num. 11

ACTA APOSTOLICAE SEDIS

COMMENTARIUM OFFICIALE

ACTA BENEDICTI PP. XV

LITTERAE APOSTOLICAE

I

RESTITUITUR ECCLESIA SANCTAE IUSTINAE, PATAVII SITA, IN ABBATIAM BENEDICTINAM.

BENEDICTUS PP. XV

Ad perpetuam rei memoriam. — Inclyta Benedicti Patris familia iugiter per saecula de religione non minus quam de civili societate optime merita est. Dum enim Benedicti alumni Evangelii lumen in Europam fere universam provexerunt, in Ordinis illius coenobiis, veluti munitissimis in arcibus, media praesertim aetate, inter bella et tumultus, a barbarorum incursionibus liberales omne genus artes tutum obtinuerunt asylum. Celeberrima plura enumerantur coenobia benedictina, atque haec inter eminet vetustissimum monasterium ad sanctae Iustinae, Patavii conditum, de quo iam inde a saeculo VII fit mentio. Ab Hungaris, Italiam vastantibus, combustum et saeculo X denuo exstructum, ad splendoris apicem pervenit saeculo XV, cum idem monasterium, auspice venerabili Ludovico Barbo, postea episcopo Tarvisino, incunabulum fuit magnae reformationis Benedictinae in Italia, ex qua originem duxit Congregatio a sancta Iustina tunc nuncupata. Hanc quidem Congregationem, postea Casinensem appellatam, rec. me. predecessor Noster Eugenius Papa IV pluribus privilegiis auxit. Continens monasterio, erecto saeculo XVI, surrexit ingens basilica, molis amplitudine non minus quam artis operum decore miranda, quae inter maiora Christianitatis templa merito recensetur. Ipsa in basilica summa cum veneratione asservantur multorum sanctorum corpora, potissimum illud sancti Prosdocimi, primi episcopi Patavini, necnon corpus sanctae Iustinae virginis ac martyris,

ecclesiae enunciatae titularis. Attamen, anno MDCCLXXXVII, monasterium illud, omnibus artis et scientiae thesauris, quibus refertum erat, per nefas spoliatum fuit, deturbatique ab eo monachi ad nostra usque tempora ad pristinam sedem redire nunquam potuerunt. Quare non sine magna laetitia accepimus abbatiam ad sanctae Iustinae, Patavii, cui novissimis annis animarum cura addita erat, opera potissimum episcopi hodierni Patavini et parochi Panzoni, praelati Nostri domestici, mox de integro iri instauratam; cumque Nobis efflagitatum sit, ut instaurationem ipsam suprema Nostra auctoritate sancire dignaremur; Nos, quibus nihil antiquius est, quam ut ipsum monumentum, omnibus nominibus venerandum, ad pristinum decus revocetur; motu proprio ac certa scientia et matura deliberatione Nostris deque Apostolicae Nostrae potestatis plenitudine, praesentium vi, perpetuumque in modum haec, quae infra scripta sunt, decernimus: I. Basilicam ad sanctae Iustinae, Patavii, committimus Congregationi Benedictinae Casinensi primaevae observantiae, ut in ipsa constituatur religiosa familia, cui animarum etiam cura concreditur. - II. Approbamus et confirmamus, auctoritate Nostra Apostolica, conventionem idcirco initam inter episcopum Patavinum atque enunciatae Congregationis Generalem Abbatem. - III. Nova religiosa familia omnibus et singulis iuribus ac privilegiis gaudeat quibus vetus insignis abbatia fruebatur, exceptis iis privilegiis quae per Codicem iuris canonici abrogata fortasse sint, iisque iuribus, quae praescripta legitime. - IV. Religiosa ad sanctae Iustinae familia interim aggregetur Communitati Monasterii atque abbatiae sanctae Mariae Prataleae, vulgo *Praglia*, in agro patavino. Huius abbatiae abbas titulum obtineat administratoris abbatiae sanctae Iustinae, donec Congregationis Casinensis superioribus opportunum videatur consilium, constituendi eam in communitatem sui iuris, secundum Ordinis leges regendam. - Haec edicimus, statuimus, mandamus, decernentes praesentes Litteras firmas, validas atque efficaces semper exstare ac permanere, suosque plenos atque integros effectus sortiri atque obtinere, dictaeque abbatiae monachis praesentibus ac futuris nunc et in posterum perpetuo suffragari; sicque rite iudicandum esse ac definiendum, irritumque ex nunc et inane fieri, si quidquam secus super his, a quoquam, auctoritate qualibet, scienter vel ignoranter attentari contigerit. Non obstantibus contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die XXII iunii MCMXIX, Pontificatus Nostri anno quinto.

P. CARD. GASPARRI, *a Secretis Status.*

II

CATHEDRALIS ECCLESIA DERTHUSENSIS BEATAE MARIAE VIRGINIS IN CAELUM ASSUMPTAE TITULO AC DIGNITATE BASILICAE MINORIS HONESTATUR.

BENEDICTUS PP. XV

Ad perpetuam rei memoriam. — Illustriores inter sacras Aedes, quae Hispaniae regiones nobilitant et insigne simul gentis illius religionis studium ac munificentiam late praedicant atque testantur, iure meritoque accensenda est Cathedralis Ecclesia Derthusensis sub titulo Beatae Mariae Virginis in caelum Assumptae, tum antiquitate, tum molis amplitudine ceterisque artis operibus praestantissima. Siquidem testimoniis fide dignissimis et constanti traditione fertur, illud templum ab aevo apostolico claram suam ducere originem. Gothico stylo constructum ac mirifice ornatum in admirationem intuentium renidet. Constat quoque Sedem Derthusensem, quarto institutam saeculo, praestantibus doctrina ac pietate Praesulibus fuisse honestatam, quos inter eminet Praedecessor Noster Hadrianus VI, qui Derthusensem titulum fere ad mortem usque retinuit et privilegia ac peculiaria honoris insignia Derthusensibus Antistitibus perpetuo tribuit. Commemorare etiam iuvat prae ceteris de Aragoniae Regni successione habitis, celeberrimam Synodum in Cathedrali Derthusensi Aede fuisse coactam saeculo decimoquinto, ad schisma occidentis legitime definiendum, cui Martini Papae V rec. me. Nostri Praedecessoris Legatus praefuit S. R. E. cardinalis De Fox, plurimis Catholici Orbis adstantibus episcopis, abbatibus, innumeris utriusque cleri praelatis ac sacerdotibus, ac praesente ipso Aragoniae rege Alphonso quinto. Eodem in templo, quod sanctorum reliquiis, quorum nonnullae insignes, ditatum est et sacra supellectile refertum abunde, Ordo Patrum Canonicorum et clerus divinis obeundis muneribus in exemplum perfunguntur. Accedit celeberrima laicorum Sodalitas, pluribus a saeculis canonice ibidem erecta sub titulo SSmae Mariae Virginis a Cingulo, quae primos confratres obtinet Hispaniae Reges et regalis familiae Infantes; quaeque in proprio eiusdem templi sacello pietatis exercitationes assiduo studio solet peragere et sollemni pompa peculiaria festa celebrare. His fretus, cum venerabilis frater Petrus Rocamora y Garcia, episcopus Derthusensium, Nos supplicibus votis rogaverit, ut praelaudatae ecclesiae Cathedrali Derthusensi titulum ac privilegia Basilicae Minoris tribuere dignaremur; Nos,

animo repetentes illustres sacrae illius Aedis memorias, precibus his annuendum ultro libenterque existimavimus. Quae cum ita sint, audito S. R. E. Cardinali Sacrorum Rituum Congregationi Praefecto, apostolica Nostra auctoritate, praesentium vi, perpetuumque in modum, Cathedralem Ecclesiam Derthusensem Deo in honorem Beatae Mariae Virginis dicatam, Basilicae Minoris titulo ac dignitate cohonestamus, omnibus eidem privilegiis atque honorificentiis attributis, quae Minoribus Almae huius Urbis Basilicis de iure competunt. Decernentes praesentes Litteras, firmas, validas atque efficaces semper exstare ac permanere, suosque plenos atque integros effectus sortiri et obtinere, illisque ad quos spectant sive spectare poterunt, nunc et in posterum perpetuo suffragari: sicque rite iudicandum esse ac definiendum, irritumque et inane fieri si secus quidquam super his, a quovis, auctoritate qualibet, scienter sive ignoranter attentari contigerit. Non obstantibus contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud sanctum Petrum sub annulo Piscatoris, die XXV iulii MCMXIX, Pontificatus Nostri anno quinto.

P. CARD. GASPARRI, *a Secretis Status.*

III

SANCTUARIUM EUGUBINUM SANCTI UBALDI EPISCOPI TITULO BASILICAE MINORIS DECORATUR EIDEMQUE ALIA PRIVILEGIA CONCEDUNTUR.

BENEDICTUS PP. XV

Ad perpetuam rei memoriam. — Romanorum Pontificum decessorum Nostrorum vestigiis insistentes, celeberrima christiani orbis sanctuaria, antiqua populi religione praestantia, pro re ac tempore, singularibus honoris titulis privilegiisque locupletare satagimus. Iamvero undecimo adventantis septembris mensis die, septingentesimus vigesimus quintus sese vertet feliciter annus, ex quo corpus sancti Ubaldi, Eugubinae civitatis et dioecesis Patroni, non sine caelesti quadam designatione, prope ipsam civitatem in montis cacumen translatum fuit. Non ignoramus, hoc diuturni temporis spatio, sanctum Patronum paterna pietate validoque auxilio filios suos fovisse ac protexisse, Eugubinos nempe cives populosque finitimos, atque in eos innumera beneficia, tam temporalia quam spiritualia, effudisse. Sicuti enim relatum est ad Nos,

de excelso illo vertice virtus eius effulget, potissimum in repellendis spiritibus immundis atque in liberandis a mortis discrimine rabidi canis vel cuiusvis animalis morsu tactis, hominibus, opem ipsius, usque praesentem, implorantibus. Quare nunquam sancto Ubaldo debitae pietatis gratique animi testimonia defuerunt, a clero et populo tributa, praeeuntibus episcopis et proceribus urbis. Templum sancto Ubaldo sacrum et continens coenobium religiosorum, qui venerandum eius corpus fideliter custodiunt et piissime colunt, Magni Duces Urbinatium Eugubinique Gubernatores singulari prorsus munificentia auxerunt, decorarunt. Romanos quoque Pontifices praedecessores Nostros, et in vita et post obitum sancti Episcopi, singulari eum studio prosecutos esse scimus. Etenim rec. mem. Honorius Papa secundus Ubaldum, canonicum regularem ex Ordine sancti Augustini, anno reparatae salutis MCXXIX Eugubinae Ecclesiae praefecit eundemque auctoritate apostolica episcopum consecravit; quem deinceps anno MCXCII Caelestinus Papa tertius in sanctorum numerum retulit. Constat quidem eius sanctuarium, procedente tempore, plurès alios Romanos Pontifices decessores Nostros multis gratiis ac singularibus privilegiis ditare non destitisse. Prae ceteris recensendos esse arbitramur Sixtum IV, Leonem X, sanctum Pium V, Clementem XI, Benedictum XIV, Pium VI et Pium IX. Meminisse denique iuvat Pium X, decessorem Nostrum, qui cultor simul et propagator devotionis erga sanctum Ubaldum, autographo suo die IX mensis augusti anni MCMXII obsignato, Piam Unionem a sancto Ubaldo appellatam, quam venerabilis frater Ioannes Baptista Nasalli-Rocca, tunc dioecesis Eugubinae navus atque actuosus praesul, sapienti ductus consilio, instituerat, peculiaribus indulgentiis aliisque privilegiis cohonestare dignatus est. Pontificum votis et operibus ecclesiastici viri et laici omnis ordinis, tum ex civitate ac dioecesi Eugubina, tum ex universa Umbria et ex pluribus Italiae, Europae atque Americae quoque regionibus, mirifice responderunt. Hoc testantur devotae peregrinationes, frequens ad sacramenta concursus, publicae poenitentiales pompae ac supplicationes, vigiliaeque nocturnae coram Augusto Eucaristiae Sacramento publicae venerationi sollemniter proposito. Hoc denique luculenter confirmant conspicua fidelium dona et munificae largitiones pro eodem sanctuario instaurando atque amplificando. Et sane, novissimis his annis, corrogata undique stipe, vetustum sanctuarium instauratum est funditus eximiisque artis operibus concinne ornatum, cooperantibus Fratribus Minoribus, qui, eiusdem sacrae Aedis custodiae addicti, sacra ibidem mysteria religionisque officia ac functiones sollerti diligentia peragunt iugique pietate. Nunc novo renident splendore quinque alae immanes quibus constat

templum; patent fenestrae affabre sculptae cum vitris depictis; sex novae surrexerunt arae, ex quibus eminet altare princeps ex marmore constructum saeptisque marmoreis munitum, quod Nos ipsi, quasi singulare Nostrae erga sanctum Ubaldum pietatis itemque perenne monumentum, donavimus. Hoc super altare eminet aenea pretiosa urna, quae corpus, per tot saecula incorruptum, contegit eiusdem sancti Ubaldi, Ecclesiae Eugubinae Episcopi et Patroni praecipui. Absoluto instaurationis opere, sanctuarium, die anniversario primaevae translationis sacri corporis, nempe undecimo proximi mensis septembris, Deo iterum dicabitur, sacraeque huic functioni praeesse voluimus praecipuum operis eiusdem auctorem atque auspicem, nempe venerabilem fratrem supra laudatum Ioannem Baptistam Nasalli-Rocca, iam Eugubinum antistitem, modo titularem archiepiscopum Thebarum et a secretis largitionibus Nostris, qui personam Nostram in ipsius sanctuarii consecratione geret. Nunc autem, cum auspicatam hanc nactus occasionem, Eugubinus hodiernus episcopus, venerabilis frater Carolus Taccetti, una cum Capitulo tum Ecclesiae Cathedralis tum Ecclesiae Conlegiatae ad sanctae Christinae, nec non una cum religiosa familia Minorum Fratrum sanctuarii custodum, cetero clero, Municipii Praeside ac proceribus Eugubinis, Nos suppliciter exoraverit, ut, decessorum Nostrorum erga sanctum Ubaldum pietatem ac concessiones cumulantes, eius ecclesiam ac sanctuarium titulo ac dignitate Basilicae Minoris condecorare dignaremur, Nos frugiferis his votis ultro libenterque concedendum existimavimus. Quamobrem, collatis consiliis cum venerabilibus fratribus Nostris S. R. E. Cardinalibus Sacrae Rituum Congregationi praepositis, attentis expositis et praescriptis conditionibus ad rem pertinentibus, apostolica Nostra auctoritate, tenore praesentium, praefatam ecclesiam seu sanctuarium sancti Ubaldi, penes Eugubinam civitatem, ad titulum ac dignitatem Basilicae Minoris perpetuum in modum evehimus, omnibus et singulis privilegiis atque honorificentiis eidem attributis quae Minoribus Almae huius Urbis Basilicis de iure competunt. Praeterea, ut solemnia consecrationis, propediem, ut supra diximus, habenda, uberiore cum spirituali emolumento celebrentur, largimur ut, hoc anno tantum, durante triduana dumtaxat supplicatione, in gratiarum actionem indicta pro felici sanctuarii ipsius instauratione, media nocte trium ipsorum dierum, propria sancti Ubaldi Missa cum cantu enunciato in sanctuario litari possit. Commoditati autem peregrinorum, ad sanctuarium turmatim, sicuti relatum est ad Nos, etiam e dissitis regionibus confluentium, benigne prospicientes, apostolica Nostra auctoritate, perpetuo facultatem tribuimus, ex qua in eadem sacra Aede sacerdotes peregrini aut duces peregri-

norum, Missam celebrantes ad altare sancto Ubaldo Episcopo et Patrono civitatis Eugubinae sacrum, adhibere valeant Missam propriam de ipsomet sancto Confessore singulis per annum diebus, exceptis tamen festis duplicibus et dominicis primae et secundae classis, necnon feriis, vigiliis et octavis, quae sint ex privilegiatis, rubricis ac decretis de cetero religiose servatis eaque lege ut in dominicis minoribus aliqua Missa de dominicis ipsis celebretur. Tandem indulgentias omnes ac singulas, peculiaresque alias omnes gratias spirituales, iam inde a saeculis a Romanis Pontificibus decessoribus Nostris Eugubino sancti Ubaldi sanctuario concessas, quatenus opus sit, suprema Nostra auctoritate confirmantes ratasque habentes, perpetuum, auctoritate similiter apostolica, privilegium adiicimus, ex quo, singulis annis, tribus potioribus dicti sanctuarii festivitatibus, videlicet die sexto decimo mensis maii, quo Sancti Ubaldi festum agitur, die undecimo mensis septembris, quo sacri corporis translationis memoria recolitur, denique feria tertia post Pentecosten, qua universae fere civitatis ac dioecesis Eugubinae cives ad sancti Ubaldi sanctuarium conveniunt peregre, ad recolendum Sacramentum augustum, in forma Quadraginta Horarum Orationis, publicae venerationi expositum, Eugubinus sacrorum antistes, vel alius ab eo deputatus in ecclesiastica dignitate constitutus Praesul, post rite peracta in sanctuario Missarum sollemnia, iuxta ritum formulamque praescripta, adstanti populo, cum plenaria addita indulgentia, Nostro et Romani Pontificis pro tempore exsistentis nomine et auctoritate, benedicere licite possit ac valeat. Haec concedimus, edicimus, mandamus, decernentes praesentes Litteras Nostras firmas, validas atque efficaces semper exstare ac permanere, suosque plenos atque integros effectus sortiri atque obtinere, omnibusque ad quos pertinent, sive pertinere poterunt, nunc et in posterum perpetuo suffragari, sicque rite iudicandum esse ac definiendum, irritumque ex nunc et inane fieri si quidquam secus super his, a quovis, auctoritate qualibet, scienter sive ignoranter attentari contigerit. Non obstantibus contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die XXVI augusti MCMXIX, Pontificatus Nostri anno quinto.

P. CARD. GASPARRI, *a Secretis Status.*

EPISTOLAE

I

AD PATRITIUM IOSEPHUM O'CONNOR, EPISCOPUM ARMIDALENSEM, GRATULATIONIS CAUSA OB TEMPLUM CATHEDRALE A FUNDAMENTIS EXCITATUM ET PROXIME CONSECRANDUM.

BENEDICTUS PP. XV

Venerabilis frater, salutem et apostolicam benedictionem. - Inde ab inito episcopatu, quem quintum decimum iam annum geris, pastorale tam recte videris intellexisse munus, ut dicere pene liceat, te ne unum quidem diem assiduo ex labore conquievisse. De industria enim in agendo tua plura antehac allata sunt, hodieque plura ad Nos afferuntur: potissimum vero Nos delectavit nosse, auspicato consecraturum te fore die XIV mensis decembris cathedrale templum, quod a solo excitandum magnificeque perficiendum multo negotio curavisti, et fundamenta eo ipso die iacturum piae domus, in qua liberi parentibus orbi, alendi riteque instituendi, recipiantur. Vehementer equidem et rem feliciter actam et ineundum proxime insigne caritatis opus tibi, venerabilis frater, gratulamur; idque eo libentius facimus, quod animi tui vis atque virtus sperare utique iubet, futurum, ut, quaecumque in posterum necessitas vel utilitas cleri populique tui postulare videatur, ea, quemadmodum consuevisti, impiger adgrediaris. Actuosae profecto operae tuae mercedem, eamque magnam perpetuoque mansuram, Ille tibi aliquando dabit, qui nulla patitur recte facta suo praemio carere ac remuneratione; verum hoc interea tibi, pastorales inter sollicitudines, animos addere solaciumque afferre merito debet, quod, una cum amplissima episcoporum regionis istius existimatione gregisque tui amore, peculiarem benevolentiam Nostram tibi conciliasti. Quibus quidem popularibus tuis significes volumus, Nos non modo omnibus eos laudibus prosequi, cum, etsi largo censu non sunt, iterum atque iterum Antistitis sui invitationibus egregia liberalitate responderint, sed etiam plurimum confidere, ita eos esse in officio perseveraturos, ut, posthac quoque, pro facultatibus suis, dent tibi aditum ad maiora in dioecesis istius bonum efficienda. Caelestium interea donorum conciliatricem paternaeque caritatis Nostrae testem, tibi, venerabilis frater, et clero

populoque tuo, apostolicam benedictionem amantissime in Domino impertimus.

Datum Romae apud sanctum Petrum, die XXIX mensis augusti anno MCMXIX, Pontificatus Nostri quinto.

BENEDICTUS PP. XV

II

AD UNIVERSOS HELVETIAE EPISCOPOS, QUI SEDUNUM CONVENERANT

Venerabiles fratres, salutem et apostolicam benedictionem. — Egregiam pietatem studiumque vestrum rursus elucere vidimus ex eis litteris quas nuper ex annuo conventu, Seduni habito, ad Nos communiter misistis. Intelleximus enim actuose vos ibidem necessitatibus gregis vestri, collatis consiliis, prospexisse, ac praeterea, cum feliciter dudum Helvetia, digladiantibus undique inter se populis, integra incolumisque ab immani belli calamitate servata esset, sollemnem propitio Deo gratiarum actionem de insigni beneficio in tertium diem dominicum mensis huius septembris indixisse. Propositum sane laudabile suscepistis: id enim magis magisque divinam patriae vestrae opem conciliabit. Nos vero qui eam peculiari quodam amore prosequimur, libentes has publicas supplicationes praeeundo participamus: eo libentius quod, bello saeviente, ita pacis dono Helvetia usa est, ut multiplicibus caritatis operibus mirifice nobilitata sit. Precamur ut non solum exercituum conflictus sed etiam multitudinum motus ubique, istic praesertim, tandem conquiescant. Hanc in rem plurimum sane conferent memorabiles illae encyclicae litterae *Rerum novarum;* quarum quidem opportunitatem ipsi nunc rerum eventus confirmant. Sed illud in primis curabitis, venerabiles fratres, ut ad Evangelii normam vitaeque christianae sanctitudinem populus revocetur: inde enim sine dubio secuturum est ut sensim, iustitia et caritate ducibus, in omnes civium ordines optata refluat sanitas, ad prosperitatem reipublicae et felicioris aevi auspicium. Caelestium autem munerum conciliatrix et praecipuae benevolentiae Nostrae testis apostolica sit benedictio, quam vobis, venerabiles fratres, cunctaeque Helvetiorum genti amantissime impertimus.

Datum Romae apud sanctum Petrum, in festo Nativitatis Beatae Mariae Virginis MCMXIX, Pontificatus Nostri anno sexto.

BENEDICTUS PP. XV

III

AD IOANNEM S. R. E. PRESB. CARD. CSERNOCH, ARCHIEPISCOPUM STRIGONIENSEM, DE HUNGARIAE REBUS.

Dilecte fili Noster, salutem et apostolicam benedictionem. - Quoad Hungaria vestra, superioribus mensibus, magna rerum perturbatione concussa est, cum ob communes miserias praecipuo quodam dolore excruciati sumus, tum tibi, dilecte fili Noster, conlegisque in episcopatu tuis vehementer ab hostili dominatu timuimus. Nunc autem, cum venerabiles fratres Episcopos Vesprimiensem et Vaciensem admiserimus, singillatim atque accuratissime ab utroque edocti sumus quibus vos conflictati sitis quamque gravibus aerumnis. Etenim sacro patrimonio ita destituti estis ut ne relictum quidem vobis sit unde alere vitam possetis, et, impediti omnino quominus pastorale munus libere exerceretis, acerbissimas vexationes oppetiistis; omnia demum experti et perpessi estis, quae homines, omni freno exsoluti Ecclesiaeque odio abrepti, ad nocendum excogitare potuerunt. Verum ex ipsa tristium eventuum enarratione plura collegimus, quibus abunde delectaremur; didicimus enim vos sine iactura dignitatis et invicta cum fortitudine calamitates eas omnes pertulisse, et clero populoque vestro praebuisse saluberrima virtutum omne genus exempla. Qua in re scitote Nos et angoribus vestris congruere et constantiam vestram summopere vobis gratulari. Quoniam vero clerum popularesque vobis commissos memoravimus, facere non possumus quin debitis prosequamur laudibus cum sacerdotes istos, qui, maximam partem, Antistites suos imitati, se officii retinentissimos praestiterint, tum catholicos Hungaros, quorum fides animique magnitudo effecerit ne clerus maiora indignioraque pateretur. Ac certe, cum intemperantes rei publicae gubernatores id propositum sibi haberent ut cum vetere societatis ordine maiorum fidem labefactarent, cernere re ipsa licuit quam altis in populo radicibus defixa esset catholica ea fides, unde inlustris S. Stephani natio uti omnem cultum atque humanitatem hausit, sic spem omnem futurae prosperitatis spondere sibi unice potest. Quo in genere clerus summa contentione nitatur oportet, ut in popularium animis avitam fidem acriter tueatur excolatque uberius; quod sacerdotes haud multo negotio assequentur, si arctiore cum iis consuetudine coniuncti erunt eorumque voluntatem magis magisque sibi conciliaverint. Quod vero ad Nos attinet, nihil profecto

reliqui faciemus, quod nationi vestrae, tam praeclare de Ecclesia meritae, sit aliquo pacto profuturum. Optata interim reservavimus, quae venerabiles fratres Episcopi Vesprimiensis et Vaciensis tuo Nobis nomine aperuerunt, opportunamque eorum rationem habebimus cum controversiae ex bello ortae disceptabuntur. Deliberatum vero Nobis est nihil decernere nisi rogatis antea sententiam, quorum intersit, venerabilibus fratribus Hungariae Episcopis, neque ulla inire consilia nisi quae religionis tantummodo et fidelium istorum bonum suggesserit. In solacium interea praeteritorum ac praesentium malorum inque testimonium paternae caritatis Nostrae, tibi, dilecte fili Noster, conlegis in episcopatu tuis et universo clero populoque vestro apostolicam benedictionem amantissime impertimus.

Datum Romae apud sanctum Petrum, die XI mensis septembris anno MCMXIX, Pontificatus Nostri sexto.

BENEDICTUS PP. XV

IV

AD BERNARDINUM JÁNDI, O. S. B., PRIOREM ARCHIABBATIAE S. MARTINI IN S. MONTE PANNONIAE, GRATULANDI CAUSA.

Dilecte fili, salutem et apostolicam benedictionem. — Magno animum Nostrum maerore affecerunt quae de duriore nuper accepimus condicione, in quam sodales insignis istius Archiabbatiae inciderunt cum, proximis hisce mensibus, divina humanaque omnia iura in Hungaria permixta infeliciter sunt. Sollicitudinibus enim ac molestiis, quas, eo ipso quod Archiabbate carebatis, gigni necesse erat, graves accesserunt comminationes atque adeo insidiosa blandimenta, quibus, qui tunc dominabantur, insano enisi sunt consilio, ut ad sacra vota perfrigenda et a fide ipsa desciscendum vos omnes inducerent. At, quantumcumque impendebat detrimenti, in officio perstitistis, D. N. Iesu Christi verbis confisi, qui pollicitus est se centies iis redditurum qui omnia pro nomine eius reliquissent. Vobis autem omnibus de eiusmodi constantia gratulamur, tibique in primis, dilecte fili, qui tam fortiter strenueque et ipsemet nefariorum hominum conatibus restiteris et sodalium tuorum animos ad resistendum incenderis. In quo argumentum placet agnoscere clarissimum tum religiosorum spirituum quibus Archiabbatia ista animatur, tum peculiaris patrocinii quo eam magnus Patriarcha Benedictus com-

plectitur ac tuetur. Quod reliquum est, dum vos vehementer hortamur ut cotidie digniores vocatione vestra sancta efficiamini, cuius vi atque virtute superiores ab asperrimo certamine discessistis, divinorum munerum auspicem paternaeque benevolentiae Nostrae testem, tibi, dilecte fili, et universis sodalibus tuis, apostolicam benedictionem peramanter impertimus.

Datum Romae apud sanctum Petrum, die XII mensis septembris anno MCMXIX, Pontificatus Nostri sexto.

BENEDICTUS PP. XV

V

AD REMIGIUM BÉKEFI, EX ORDINE CISTERCIENSIUM, ABBATEM DE ZIRCZ, LITTERAE GRATULATORIAE.

Dilecte fili, salutem et apostolicam benedictionem. — Suspensum occupatumque tenuit superioribus mensibus animum Nostrum miserrima condicio, quam Hungariae gubernatores clero regulari facessisse universe nuntiabatur. Nuper vero perlatum distincte ad Nos est, in communi illa religiosorum virorum vexatione ne Ordini quidem vestro parcitum esse, cui, saeculorum decursu, tam praeclarae rerum gestarum accesserant laudes. Ecclesiae enim adversarii non modo vos de fortunis omnibus deturbarunt, quibus instituta vestra, optima christiani cultus domicilia, alebantur, sed vitam ipsam monasticam, longe vobis pretiosissimam, funditus evertere conati sunt. Cui quidem turpi consilio ita repugnando obstitistis, ut ad inopiam atque egestatem delabi quam impiorum hominum minis vel illecebris concedere malueritis. Id profecto tibi, dilecte fili, cunctisque sodalibus tuis vehementer gratulamur; vobisque, qui *spectaculum facti* estis *mundo et angelis et hominibus*, optamus ominamurque, ut in spiritu ac disciplina Bernardi Patris Legiferi, quae talem ac tantam peperit vobis victoriam, cotidie magis proficiatis. Caelestis interea solacii gratiaeque conciliatricem, itemque paternae caritatis Nostrae testem, tibi, dilecte fili, sodalibusque omnibus, quibus digne praees, apostolicam benedictionem amantissime in Domino impertimus.

Datum Romae apud sanctum Petrum, die XII mensis septembris anno MCMXIX, Pontificatus Nostri sexto.

BENEDICTUS PP. XV

VI

AD FELICEM S. R. E. CARD. DE HARTMANN CETEROSQUE EPISCOPOS QUI FULDAM CONVENERUNT.

Dilecte fili Noster et venerabiles fratres, salutem et apostolicam benedictionem. — Acceptissimae sane Nobis vestrae fuerunt officiosae litterae, Fulda communiter datae, quo primum vos, post quinquennium, remoto tandem luctuoso belli spectaculo, tametsi non parum adhuc futurarum rerum solliciti, proxime coivistis. Atque illud in primis gratum accidit quod tam eximios pietatis sensus erga Christi Vicarium profitebamini; et quamquam non semel praeclaram vestram cum Apostolica hac Sede coniunctionem testati estis, laetamur tamen eam vos in postremo hoc coetu, qui inter alios eminet, studiose confirmavisse. Hic enim in ipsum incidit annum, quo fauste saecularia sollemnia in honorem S. Bonifacii, Germaniae apostoli, istic celebrantur: quod cum optimum profecto sit patriae vestrae auspicium, recte ipsi affirmatis: « Amicum S. Bonifacii « sidus opportune nunc iterum ab alto promicat, melioris et sanctioris « spei nuntius ». Precamur autem ut quemadmodum propitius is vobis affuit cum, ad eius sepulcrum, dioecesium utilitatibus consuleretis, ita idonea quoque auxilia vobis a Deo impetret ut, in his temporum difficultatibus, ad gravissimas pastoralis officii partes digne exsequendas valeatis. Filiis vero amantissimis, qui vestrae sunt curae concrediti, certe, magnus istius gentis apostolus, non solum caelestis solatii copiam, sed etiam christianam fortitudinem benigne implorabit, ut, arcte cum suis Pastoribus coniuncti, fidei ardorem, a maioribus sibi tamquam hereditate traditum, constantissime retineant. Quod est reliquum, plurimam habemus vobis gratiam de triduanis precibus quas pro Ecclesiae et Apostolicae huius Sedis necessitatibus ad S. Bonifacii sepulcrum pie fundere voluistis. Ac divinorum munerum conciliatricem praecipuaeque benevolentiae Nostrae testem, vobis, dilecte fili Noster et venerabiles fratres, et universo clero populoque vestro apostolicam benedictionem peramanter impertimus.

Datum Romae apud sanctum Petrum, in festo Exaltationis S. Crucis MCMXIX, Pontificatus Nostri anno sexto.

BENEDICTUS PP. XV

ACTA SS. CONGREGATIONUM

SACRA CONGREGATIO CONSISTORIALIS

PROVISIO ECCLESIARUM

S. C. Consistorialis decretis, SSmus D. N. Benedictus XV has, quae sequuntur, ecclesias de proprio pastore providit, scilicet:

21 augusti 1919. — Cathedrali ecclesiae Bolivarensi praefecit R. P. D. Carolum Mariam de la Torre, hactenus episcopum Lojanum.

2 septembris. — Titulari episcopali ecclesiae Maximianopolitanae, R. P. D. Gulielmum O' Hare, S. I, quem constituit vicarium apostolicum in *Giamaica.*

6 septembris. — Titulari archiepiscopali ecclesiae Sardicensi, R. P. D. Paulum de Huyn, hactenus archiepiscopum Pragensem.

9 septembris. — Cathedrali episcopali ecclesiae Vaciensi, R. D. Stephanum Hanauer, canonicum ecclesiae cathedralis Veszprimiensis eiusdemque curiae cancellarium.

12 septembris. — Titulari episcopali ecclesiae Rhithymnensi, R. D. Antonium Autunes, canonicum cathedralis ecclesiae Conimbricensis, quem constituit auxiliarem Rmi Episcopi eiusdem dioeceseos Conimbricensis.

16 septembris. — Metropolitanae ecclesiae Pragensi, R. D. Franciscum Kordäc, professorem in theologica Universitate eiusdem civitatis.

SACRA CONGREGATIO CONCILII

ALBINGANEN. ET ALIARUM

SANATIONIS ALIENATIONUM

17 maii 1919

QUAESTIO. - Occasione cuiusdam petitionis Ordinarii Albinganen., ad tollendam quae de facili in praxi emergere posset ambiguitatem, mandatum est disceptari in hac S. Congregatione utrum Ordinarii, qui ad normam can. 1532, § 1, facultatem facere possunt alienandi bona

ecclesiastica, quorum valor non excedat triginta millia libellarum, possint etiam *sanare* emptiones venditiones, quae sine debita licentia factae fuerint; et, in suppositione quod possint, an debeant in casu servare leges seu praescripta eiusdem canonis 1532, §§ 2, 3.

ANIMADVERSIONES ad propositam quaestionem solvendam ita a quodam cl. Consultore luculenter proponebantur. Statuendum ante omnia quinam sit valor alienationis, quae sine debita licentia fuerit peracta. Quod quidem facile admodum negotium est, quum ipse legislator in Codice id expressis verbis edixerit. In canone enim 1530, § 1, n. 3 statuitur: « (Requiritur) 3° licentia legitimi Superioris, sine qua alienatio « *invalida* est ».

At quaeri ulterius potest de qua invaliditate sermo sit. Distinguunt enim iurisconsulti duplicem invaliditatem, alteram completam, incompletam alteram. Haec tunc habetur, quando non desunt elementa negotii iuridici, sed vitio aliquo inveniuntur affecta. Illa locum habet, quum in negotio aliquod deest ex elementis intrinsecis aut essentialibus requisitis sive ex natura rei, sive ex voluntate legis aut partis. Primi generis invaliditas *rescindibilitatem* producit, alterius vero *nullitatem* veri nominis. Et certum est ex data quoque definitione, alienationem sine licentia peractam efficere ut negotium sit *nullum*.

Iam age, quod nullum est, nullum producit effectum; scilicet non producit effectum illum, ad quem producendum ab agente actus positus est. Et in hoc nulla potest esse difficultas. Nemo enim dixerit in casu nostro alienationem sine debita licentia peractam transmittere dominium, stante citata praescriptione Codicis, collato canone 1680 § 1, in quo dicitur: « Nullitas actus tunc tantum habetur, quum in eo defi- « ciunt quae actum ipsum essentialiter constituunt, aut sollemnia seu « conditiones desiderantur a sacris canonibus requisitae sub poena nul- « litatis »; quod ultimum praecise in casu nostro obtinet. Agitur proinde in casu de actu *nullo stricte dicto*.

Porro quinam sunt effectus actus iuridice nulli in sensu stricto huius vocis? Actus nullus non habet iuridicam exsistentiam, quare nec constituere nec immutare, nec exstinguere potest relationem ullam iuridicam; hinc ex. gr. res tradita in exsecutionem actus nulli non transit in proprietatem acquirentis et vindicari potest ex quocumque possessore; - praeterea actus nullus caret quovis effectu et vi in relatione ad omnes interesse habentes; quare non solum emptor, sed venditor quoque potest agere contra invalidam seu nullam alienationem, ut pro re nostra patet etiam ex § 2 can. 1534; - deinde, actus nullus non eget invalidari; - tandem actus nullus sanari non potest, quia non

sanatur nisi illud quod exstitit; actus autem nullus nec exsistit nec exstitit unquam.

Omissis autem aliis effectibus, de quibus in praesenti non est quaestio, de hoc ultimo, qui ad rem nostram proxime facit, aliquid magis in particulari dicendum est.

Nullitas igitur actus ***insanabilis*** est, quia nec praescriptio nec confirmatio seu ratihabitio efficere potest ut actus nullus convalescat.

Et re quidem vera, in ordine ad actum nullum, ne loqui quidem possumus de praescriptione. Praescriptio enim supponit ius aut actionem, quod exerceri aut quae poni debebat, exercitum aut positam non esse; ad hoc autem ut actus nullus non producat effectus iuridicos, nullum ius exerceri, nullam actionem poni necesse est. Hinc poterit quis semper opponere fundamenti defectum in actione, quam alter contra ipsum experiri vult, etsi praescriptionis tricennalis aut ulterioris limites praeterlapsi fuerint. Cfr. *Codex,* can. 1893. Hoc unanimiter tradunt iurisconsulti recentiores, hoc docuerunt antiqui. Iam Licinius Rufinus (l. 210 *de div. reg. iur. ant.* D., L, 17) dicebat: « Quae ab initio inutilis fuit stipulatio, ex « post facto convalescere non potest » et Paulus (l. 29 tit. cit. D.): « Quod « ab initio vitiosum est, non potest tractu temporis convalescere »; quae omnia consecravit Bonifacius VIII in regula 18 iuris in 6°: « Non firma« tur tractu temporis, quod de iure ab initio non subsistit ».

Sed neque confirmatione sanari potest; non enim sanatur nisi illud, quod, etsi infirmitate laborans, exsistit tamen. Quare actus nullus debet de novo integer poni sine defectu, quo antea inficiebatur, quique nullitatis causa exsistebat. Loqui quidem possumus, et ita de facto saepe iurisconsulti et canonistae, aliquando ipsum ius, loquuntur, de confirmatione, ratihabitione seu sanatione actus absolute nulli; sed haec est impropria locutio. Vera enim confirmatio vel ratihabitio seu sanatio ea est, quae habet effectum retrotractionis; nam « ratihabitionem retrotrahi « et mandato non est dubium comparari » (reg. 10 iur. in 6°). Porro effectus iste retrotractionis applicari quidem potest actibus rescindibilibus, non vero actibus nullis, neque citata regula iuris locum habet quando mandatum ab initio requiritur tamquam *forma actus* aut *per vim auctoritatis.* Testem habemus Gaium (l. 9 § 5 *de auct. et cons. tut., etc.,* D. XXVI, 8; cfr. § 2 *de auct.* Inst. Iust. I, 21) aientem: « Tutor « statim in ipso negotio praesens debet auctor fieri; post tempus vero « aut per epistolam interposita eius auctoritas *nihil agit* ».

Quare ea, quae aliquando dicitur confirmatio actus nulli, non est vera confirmatio, sed positio novi actus validi, qui omnes habens conditiones a iure praescriptas, suos effectus *ex nunc,* idest ex tempore

quo positus est, producit. Hinc, si impubes testamentum condit, quod legalem aetatem adeptus confirmat, haec suae voluntatis declaratio non efficit validum testamentum, quod erat et manet nullum; si confirmatio facta fuerit observatis omnibus sollemnitatibus a iure praescriptis habebimus testamentum validum, quod, substantia rei inspecta, idem erit ac primum, sed formaliter novum omnino testamentum est. Et quamvis in contractu partes contrahentes possint, si velint, pacisci, ut novus actus seu novum negotium existimetur produxisse suos effectus ex eo tempore, quo positus fuerat actus nullus, id quidem poterunt, sed hoc valebit vi additi pacti, non vi actus nulli prius positi, et vim habebit inter partes paciscentes, non autem relate ad tertios.

Hanc novi actus positionem seu stipulationem libere faciunt partes sine ullo interventu magistratus aut iudicis, quae tamen, ut diximus, ipsum actum nullum sanare non possunt. Pariter libere possunt partes renunciare iuri, quod in foro nostro ex can. 1679 habent, experiendi actionem ad obtinendam a iudice declarationem nullitatis. Sic etiam ex. gr. in iure civili (Cod. civ. ital., art. 1311) statuitur confirmationem seu ratihabitionem testamenti nulli locum non habere nisi ex parte heredum aut causam habentium a testatore, ex quo indirecte deducitur testatorem ipsum non posse ratihabere posteriore declaratione aut novo actu testamentum ipsum suum nulliter factum. Quae quidem merito statuuntur. Nam validitas vel invaliditas actus iuridici non potest dependere a voluntate privati hominis, sed unice ex praescripto legis, dum contra in potestate est interesse habentis sese iuvare, vel non, nullitate a lege statuta. Ratihabitio ex parte ipsius testatoris secumferret in eo potestatem substituendi sollemnitatibus a iure praescriptis alias diversas sollemnitates, quibus efficeretur validum testamentum quod ex lege nullum est; contra, ratihabitio ex parte heredum id non importat, nec testamentum nullum facit validum, sed unice importat renuntiationem ex parte heredum iuri invocandi declarationem nullitatis, eamque opponendi, renuntiationem utilitati et commodis, quae ipsis provenire possent ex oppositione actionis nullitatis. Hanc renuntiationem privatus quoque homo facere potest.

Sed an actus nullus veri nominis sanationem seu confirmationem nancisci potest, *magistratu interveniente suamque auctoritatem interponente?* Porro ex dictis negativa prorsus descendit responsio; rationes enim, quae ad adstruendam impossibilitatem sanationis actus nulli allatae sunt, ex intimis procedunt seu ex ipsa iuridica natura actus.

Verum dubitari quidem potest ex nonnullis textibus iuris. Certe in iure Romano (l. 38 *De adopt.* D. I. 7) dicitur: « Adoptio non iure facta,

« a Principe confirmari potest »; idem dicitur (l. 3 *si maior factus* etc. C., V., 74) fieri in casu alienationis fundi rustici facta a minore sine decreto auctoritatis exercentis altam tutelam (et est casus valde nostro affinis) per certum temporis decursum. Imo in iure nostro, quod ad casum attinet nostro fere aequalem, dicitur alienationem rei ecclesiasticae a Praelato factam, Capitulo reclamante seu contradicente, non tenere et a successore non debere servari, nisi tamen Capitulum, consensu suo etiam postea, sive ex intervallo, praestito, eam approbet seu ratam habeat: « certum est de rigore iuris concessionem illam non « tenere, quam reclamante Capitulo per praedecessorem tuum factam « constat fuisse, *nisi eam ratam postmodum habuisset* », c. 3 *de his quae fiunt a Prael.* etc. X, tit. III, 10.

Quid igitur dicendum? Scilicet summus Princeps supra ius est. Ipse igitur, quemadmodum posset novas formalitates seu sollemnitates ad actus validitatem generali lege statuere, ita potest id facere pro singulari actu. Sanare proinde potest actum nullum *prout hic et nunc exsistit seu cum defectu,* quia *dispensat* super ea formalitate, ex qua actus nullitas exsurgit, dummodo, ut patet, nullitas proveniat ex defectu *extrinsecae* sollemnitatis, quae ex ipsius obtinet voluntate. Quare non potest ex. gr. sanare contractum nullum ex defectu consensus.

Neque sanare potest actum *ex tunc,* sed solummodo *ex nunc,* nisi per fictionem iuris, concedens partibus privilegium et favorem, qui in sua sit positus potestate. Neque id ordinarie potest laedendo iura tertio acquisita; nam certe nemo dixerit Romanum Pontificem ita ex. gr. sanare posse in radice matrimonium Caii ut hereditatem Titii, - qui suum heredem instituit filium Caii legitimum, vel, si non haberet, Sempronium, - transferat de Sempronio in filium Caii, qui, sanato in radice matrimonio patris sui, postquam Sempronius mortuo Titio, eius hereditatem adivit, exinde evasit filius legitimus Caii et natus erat ante mortem Titii.

Quare potest summus Princeps sanare actum nullum ex nunc, vel etiam ex tunc, intra limites supra dictos; sed nonnisi summus Princeps potestate ordinaria, quia ad hoc necesse est ut confirmans seu sanans supra ius sit positus.

Id autem potest summus Princeps sive particulari concessa dispensatione, sive generali constitutione legis; id vero non possunt inferiores magistratus. Ex his autem clara fiunt ea, quae sive ex iure Romano sive ex iure nostro supra fuerunt adducta.

Haec proposito casui applicando, quum nulla in Codice exstet lex, qua, supposita accessione consensus Ordinarii ad alienationem iam

nulliter peractam, ista sanari dicatur, quemadmodum antiquo iure fuerat statutum, ut vidimus, in casu alienationis ab Episcopo factae sine consensu Capituli, dicendum est Ordinarium non posse sanare alienationem sine sui licentia, a iure requisita, factam.

Resolutio. - Propositis in plenario conventu S. C. Concilii habito die 17 maii 1919 supra enunciatis dubiis, nimirum:

I. *An loci Ordinarius vi canonis 1532 sanare valeat peractas sine debita licentia alienationes bonorum ecclesiasticorum, quorum valor non excedat triginta millia libellarum;*

Et quatenus affirmative:

II. *An idem Ordinarius, quum sanationem impertitur, teneatur servare praescriptas normas canonis 1532, § 2 et 3.*

Emi Patres respondendum censuerunt:

Ad I. *Negative.*

Ad II. *Provisum in primo.*

Factaque de praemissis SSmo Dño Nostro Benedicto Div. Prov. PP. XV relatione, per infrascriptum S. Congregationis Secretarium, in audientia diei 18 subsequentis, Sanctitas Sua datas resolutiones approbare et confirmare dignata est.

I. Mori, *Secretarius.*

SACRA CONGREGATIO DE PROPAGANDA FIDE

NOMINATIONES

Brevibus apostolicis nominati sunt:

1 augusti 1919. — *Vicarius apostolicus de Beni in Bolivia* R. P. Raymundus Calvo, ex Ordine Minorum.

— *Vicarius apostolicus de Chaco in Bolivia* R. P. Hippolytus Ulivelli, ex Ordine Minorum.

4 augusti. — *Vicarius apostolicus Lybiae* R. P. Hyacinthus Tonizza, ex Ordine Minorum.

— *Vicarius apostolicus Archipelagi Navigatorum* R. P. Ioseph Darnand, e Societate Mariae.

18 septembris. — *Vicarius Apostolicus Jamaicae in Antillis* R. P. Guilelmus O' Hare, e Societate Jesu.

« a Principe confirmari potest »; idem dicitur (l. 3 *si maior factus* etc. C., V., 74) fieri in casu alienationis fundi rustici facta a minore sine decreto auctoritatis exercentis altam tutelam (et est casus valde nostro affinis) per certum temporis decursum. Imo in iure nostro, quod ad casum attinet nostro fere aequalem, dicitur alienationem rei ecclesiasticae a Praelato factam, Capitulo reclamante seu contradicente, non tenere et a successore non debere servari, nisi tamen Capitulum, consensu suo etiam postea, sive ex intervallo, praestito, eam approbet seu ratam habeat: « certum est de rigore iuris concessionem illam non « tenere, quam reclamante Capitulo per praedecessorem tuum factam « constat fuisse, *nisi eam ratam postmodum habuisset* », c. 3 *de his quae fiunt a Prael.* etc. X, tit. III, 10.

Quid igitur dicendum? Scilicet summus Princeps supra ius est. Ipse igitur, quemadmodum posset novas formalitates seu sollemnitates ad actus validitatem generali lege statuere, ita potest id facere pro singulari actu. Sanare proinde potest actum nullum *prout hic et nunc exsistit seu cum defectu,* quia *dispensat* super ea formalitate, ex qua actus nullitas exsurgit, dummodo, ut patet, nullitas proveniat ex defectu *extrinsecae* sollemnitatis, quae ex ipsius obtinet voluntate. Quare non potest ex. gr. sanare contractum nullum ex defectu consensus.

Neque sanare potest actum *ex tunc,* sed solummodo *ex nunc,* nisi per fictionem iuris, concedens partibus privilegium et favorem, qui in sua sit positus potestate. Neque id ordinarie potest laedendo iura tertio acquisita; nam certe nemo dixerit Romanum Pontificem ita ex. gr. sanare posse in radice matrimonium Caii ut hereditatem Titii, - qui suum heredem instituit filium Caii legitimum, vel, si non haberet, Sempronium, - transferat de Sempronio in filium Caii, qui, sanato in radice matrimonio patris sui, postquam Sempronius mortuo Titio, eius hereditatem adivit, exinde evasit filius legitimus Caii et natus erat ante mortem Titii.

Quare potest summus Princeps sanare actum nullum ex nunc, vel etiam ex tunc, intra limites supra dictos; sed nonnisi summus Princeps potestate ordinaria, quia ad hoc necesse est ut confirmans seu sanans supra ius sit positus.

Id autem potest summus Princeps sive particulari concessa dispensatione, sive generali constitutione legis; id vero non possunt inferiores magistratus. Ex his autem clara fiunt ea, quae sive ex iure Romano sive ex iure nostro supra fuerunt adducta.

Haec proposito casui applicando, quum nulla in Codice exstet lex, qua, supposita accessione consensus Ordinarii ad alienationem iam

nulliter peractam, ista sanari dicatur, quemadmodum antiquo iure fuerat statutum, ut vidimus, in casu alienationis ab Episcopo factae sine consensu Capituli, dicendum est Ordinarium non posse sanare alienationem sine sui licentia, a iure requisita, factam.

Resolutio. - Propositis in plenario conventu S. C. Concilii habito die 17 maii 1919 supra enunciatis dubiis, nimirum:

I. *An loci Ordinarius vi canonis 1532 sanare valeat peractas sine debita licentia alienationes bonorum ecclesiasticorum, quorum valor non excedat triginta millia libellarum;*

Et quatenus affirmative:

II. *An idem Ordinarius, quum sanationem impertitur, teneatur servare praescriptas normas canonis 1532, § 2 et 3.*

Emi Patres respondendum censuerunt:

Ad I. *Negative.*

Ad II. *Provisum in primo.*

Factaque de praemissis SSmo Dño Nostro Benedicto Div. Prov. PP. XV relatione, per infrascriptum S. Congregationis Secretarium, in audientia diei 18 subsequentis, Sanctitas Sua datas resolutiones approbare et confirmare dignata est.

I. Mori, *Secretarius.*

SACRA CONGREGATIO DE PROPAGANDA FIDE

NOMINATIONES

Brevibus apostolicis nominati sunt:

1 augusti 1919. — *Vicarius apostolicus de Beni in Bolivia* R. P. Raymundus Calvo, ex Ordine Minorum.

— *Vicarius apostolicus de Chaco in Bolivia* R. P. Hippolytus Ulivelli, ex Ordine Minorum.

4 augusti. — *Vicarius apostolicus Lybiae* R. P. Hyacinthus Tonizza, ex Ordine Minorum.

— *Vicarius apostolicus Archipelagi Navigatorum* R. P. Ioseph Darnand, e Societate Mariae.

18 septembris. — *Vicarius Apostolicus Jamaicae in Antillis* R. P. Guilelmus O' Hare, e Societate Jesu.

SACRA CONGREGATIO RITUUM

DUBLINEN.

BEATIFICATIONIS SEU DECLARATIONIS MARTYRII SERVORUM DEI FIACRII TOBIN A KILKENNIA ET IOANNIS BAPTISTAE DOWDALL AB ULTONIA, ORDINIS MINORUM S. FRANCISCI CAPUCCINORUM, IN HIBERNIA PRO FIDE, UTI FERTUR, INTEREMPTORUM.

Invicto agmini biscentum quinquaginta septem Servorum Dei, de quorum martyrii fama causa Dublinensis die 12 februarii anno 1915 introducta fuit, accenseri non potuerunt duo sacerdotes e franciscali familia Capuccinorum, nempe Fiacrius Tobin a Kilkennia et Ioannes Baptista Dowdall ab Ultonia, quia in actis illorum processualibus nec testes de his rogati fuerunt, nec documenta exhibita, praesertim ob repentinam Postulatoris Dublinensis mortem. Verum huiusmodi mora praesenti Causae potius favere quam nocere visa est, siquidem novae inquisitioni et disceptationi parata et strata apparuit via, prioris causae vestigia sectando. Recentior insuper processus in eadem curia Dublinensi confectus et Sacrae Rituum Congregationi traditus, complet primum et testimonia ac documenta continet, quae ad duos praedictos Dei Servos eorumque martyrii famam referuntur. P. Fiacrius Tobin, furente persecutione Kromwelliana, anno 1656, et P. Ioannes Baptista Dowdall, Anna regnante, anno 1710, pro fide, uti asseritur, occubuerunt. De utroque Servo Dei, prouti mos est, aliquid innuere libet. Fiacrius Tobin, Kilkenniae natus, adolescens in Ordine Capuccinorum cooptatus, Carolopoli, in Gallia, ubi idem Ordo Coenobium habebat, missionibus catholicis Hiberniae augendis destinatus, sedulam navavit operam studiis philosophicis ac theologicis. Iussu superiorum, anno 1646 in patriam suam reversus, Spiritu Dei plenus et sana doctrina instructus, fidem catholicam bonosque mores apud Hibernas gentes propagavit. Anno 1650 deditione urbis Kilkenniae peracta in potestatem Kromwellii, aufugientibus ceteris de clero, ipse cum suo converso et altero sodali e Fratribus Minoribus, intrepidus ibi remansit, ut catholicis verbo et opere prodesset, sacramenta ministraret et aegrotis, praesertim lue grassante, inserviret. Quinque post menses ab haereticis captus et in carcerem coniectus, dum supremum supplicium expectabat, gratiam apud

custodem carceris adeo invenit ut Missam celebrare sacrumque ministerium catholicis praestare potuerit. Quin imo, instantibus proceribus, Praefectus civitatis eum libertate donavit intra fines tantum urbis. Vertente anno 1653, promulgata lege expulsionis universi cleri ab Hibernia, ipse eandem sortem subire illamque insulam relinquere coactus, Galliam adivit. Sed eo vix appulit, assentiente Commissario generali missionis Hiberniae, in hanc insulam regressus est. Illic per biennium apostolicos labores in Dei gloriam et salutem animarum impendit. Ineunte anno 1656, in quadam agresti via ab altero ex iis, qui, promisso praemio illecti et religionis odio agitati, sacerdotes catholicos inquirebant ad perniciem, comprehensus et ligatus, ad Hewsonium, Dublini Praefectum, rapitur. A iudicibus in tribunali sedentibus interrogatus, aperte et ingenue fatetur se esse sacerdotem ex Ordine Capuccinorum, suamque fidei professionem christiana libertate profert: « Re- « diisse - dicit - in Hiberniam, ut sanguine suo testimonium fidei « catholicae perhiberet, nullamque ab eis, tot iam martyrum cruore « pollutis, misericordiam expectare; unum sibi esse in votis, ut lege, « etsi iniquissima, agerent, ipsi, quo sibi vitam daretur, in agone pro- « fundere ». Ne eius ad mortem damnatio magis in fide confirmaret catholicos, iidem iudices capitalem sententiam cum durissimo exilio in insula Barbados commutarunt; et donec propitia se offerret occasio ad ea loca navigandi, Servum Dei ligatum in carcerem mittunt, eumque custodibus tradunt saevitiis excruciandum. Post mensem eductus est navique impositus, etsi febri laboraret. A portu Dublini solvunt navigantes, qui biduo post, exorta tempestate, in portum Waterfodiensem se recipiunt, ibique, perdurantibus ventis itineri adversis, consistere debent. Quaenam fuerit per id temporis conditio Servi Dei describitur in epistola a P. Bernardino, Commissario Ordinis Capuccinorum, e loco Montis Sancti missa sub die 20 iulii 1656 ad Sacram Congregationem de Propaganda Fide: « In navi - ibi legitur - velut in carcere catenis « onustus, rebus omnibus expoliatus, detinetur Servus Dei Fiacrius eique, « inter rigidiores hyemis inclementias, duri asseres erant febricitanti « corpusculo, cervical lignum, putris et purulenta aqua potus, pisa « semicocta et pauca reliquum nutrimentum ». Cunctas hasce aerumnas pro Christo patienter toleratas, sequuta est mors P. Fiacrii quam idem Commissarius ita evenisse narrat: « Ex navi illa et haereticorum catenis « migravit in caelum, haud dubium, martyr, saltem caritatis et volun- « tatis, die 6 martii anni 1656 ». Cum hac relatione Commissarii concordant *Acta Processus Dublinensis, Bullarium Ordinis Capuccinorum* et *Historia persecutionum Hibernarum, edita a cl. me. Cardinali Moran.*

- Alter heros, pari laude dignus, P. Ioannes Baptista Dowdall, ex Ultonia oriundus, genere et censu clarus, mundi oblectamentis divitiisque spretis, pro Christi amore et imitatione Ordinem Capuccinorum amplexatus est. In missionibus Hibernis quadraginta et amplius annos adlaboravit. De eo adhuc vivente P. Andreas Nugantius, missionis Praefectus, anno 1708, ad S. Congregationem de Propaganda Fide scribebat: « Venerabilis Pater Ioannes Baptista Dowdall, octagenarius vir, anima-« rum zelo accensus ac missionarii muneri totus addictus a quadraginta « annis, mirum quam insignes proventus retulerit. Multos haereticos ad « fidem perduxit, permultis regni proceribus orthodoxis sacramenta « administrat, omnibus ob morum gravitatem gratissimus exsistens ». Sub Anna regnante, anno 1702-1714, acrior exarsit persecutio in catholicos, maxime in sacerdotes et religiosos, praesertim si eos professione protestantes ad catholicam fidem reduxissent. Tunc enim capitalis poena erat indicta per specialem legem, anno secundo reginae Annae latam, cui nomen et finis erat: « Actus ad praeveniendum ulterius Papismi « incrementum ». Sed strenuus missionarius, apostolico suo ministerio intentus, absque metu et tremore omnem operam adhibuit ad conversionem hominum salutariter promovendam, ideoque a Cardinali Moran meruit appellari: « Insignis prae multitudine haereticorum quos reduxit « in sinum Ecclesiae Catholicae ». Hac de causa, pluries ad haereticis comprehensus et toties in tetrum carcerem reclusus, diras pro Christo sustinuit inedias. Ob conversionem ab eo factam illustris matronae, instigantibus huius consanguineis, Servus Dei in ergastulum Londinense translatus est, ibique fame et frigore consumptus, inter diros et acerbos ergastuli dolores, et impias in Deum nocentium voces per genus novum martyrii vitam emisit, vitamque invenit aeternam martyrii laurea decoratam Londini, in Anglia, anno 1710. Ita *Annales Capuccinorum Hiberniae,* conscripti a P. Bonaventura Donnely, Capuccinorum Hiberniae Definitore, anno 1741; necnon Cardinalis Moran in citato opere *De persecutione catholicorum Hibernorum: Fr. Ioannes Baptista Dowdall, Ultoniensis* et *Bullarium Ordinis Capuccinorum.* - Haec et alia, ex actis processualibus et documentis authenticis deprompta, Sacrae Rituum Congregationi tamquam valida argumenta subiecta sunt ad probandam martyrii famam, quam ambo Servi Dei inde ab obitu consequuti sunt, eo quod carceres, exilia, aerumnae illos in mortem, ex communi opinione, adduxerunt. Itaque eiusmodi fama martyrii in dies magis inclarescente et vigente, super qua processus Informativus Dublini confectus est, quum omnia, servato iuris ordine, parata sint ut ad ulteriora procedatur, instante Rmo P. Raphaële a Vallefinaria, Ordinis Minorum Capuc-

cinorum postulatore generali, attentisque litteris postulatoriis in priori Causa Dublinensi iam exhibitis, novisque hos viros Dei Famulos respicientibus, Emus et Rmus Dñus Cardinalis Vincentius Vannutelli, Episcopus Ostiensis et Praenestinus, Sacri Collegii Decanus et huius Causae Ponens seu Relator, in Ordinariis sacrorum rituum Congregationis comitiis ad Vaticanas aedes coactis, sequens dubium discutiendum proposuit: *An sit signanda Commissio Introductionis Causae in casu et ad effectum de quo agitur?* Et Emi ac Rmi Patres sacris tuendis ritibus praepositi, post relationem eiusdem Emi Cardinalis Ponentis, audito voce et scripto R. P. D. Angelo Mariani, Fidei promotore generali, omnibus sedulo perpensis, rescribendum censuerunt: *Affirmative seu signandam esse Commissionem introductionis Causae, si Sanctissimo placuerit.* Die 22 iulii 1919.

Quibus omnibus Sanctissimo Domino nostro Benedicto Papae XV per infrascriptum Cardinalem sacrae Rituum Congregationis Praefectum relatis, Sanctitas Sua rescriptum sacrae eiusdem Congregationis ratum habens, propria manu signare dignata est Commissionem Introductionis Causae *Dublinen. Beatificationis seu declarationis martyrii Servorum Dei Fiacrii Tobin a Kilkennia et Ioannis Baptistae Dowdall ab Ultonia, Ordinis Minorum S. Francisci Capuccinorum,* die 23, eisdem mense et anno.

✠ A. Card. Vico, Ep. Portuen. et S. Rufinae,
S. R. C. Praefectus.

L. ✠ S.

Alexander Verde, *Secretarius.*

ACTA TRIBUNALIUM

SACRA ROMANA ROTA

MAURANEN. seu CAMBERIEN.

NULLITATIS SENTENTIAE

Benedicto Pp. XV feliciter regnante, Pontificatus Dominationis Suae anno quarto, die 13 iulii 1918, RR. PP. DD. Ioannes Prior, Ponens, *Aloisius Sincero et Fridericus Cattani Amadori, Auditores de turno, in causa* Mauranen. seu Camberien. - Nullitatis sententiae *inter* Rev. D. Durieux, *parochum Ecclesiae* Vallaris, *in dioecesi Mauranensi, et huius dioecesis Episcopum ex una parte, repraesentatos per legitimum procuratorem D. Angelum D'Alessandri, advocatum, et ex alia Sac.* Ioannem Baptista Gilloz, *eiusque matrem* Ameliam Gilloz, *repraesentatos per legitimum procuratorem ex officio deputatum Rev. D. Carmelum Conte, interveniente et disceptante in causa Iustitiae Promotore, sequentem tulerunt definitivam sententiam.*

Inter plus quam quadringena oratoria in dioecesi Mauranensi a pietate fidelium erecta, exstat cappella quaedam exigua, in honorem S. Bernardi Deo dicata, in pago cui nomen *La Borgé*, cuius administratio et tenues reditus curae et custodiae procuratoris, a familiis quibusdam eiusdem pagi libere electi, committitur. Per plures annos partes egit procuratoris Olympia Martin, cui successit anno 1905 sacerdos, e praefato pago oriundus, Ioannes Baptista Gilloz, qui munus sibi commissum usque ad annum 1909 sollerter adimplevit. Eo quidem tempore, dioecesim Mauranensem relicturus, pecunias cappellae proprias, summam circiter libellarum 800, in manus deposuit notarii publici oppidi *St-Michel* dicti, Dñi F. Buttin. Cum vero, anno insequenti, 1910, sacerdos Gilloz consilium foveret vitam religiosam amplectendi et ad hunc finem ab Ordinario Mauranensi litteras consuetas testimoniales postulaverit, monuit eum Episcopus nemini fas esse, iuxta sacros canones, religionem ingredi, qui aere alieno gravatum vel reddendae alicuius administrationis rationi obnoxius esset, ac proinde nonnisi postquam pecunias cappellae

dictae *de la Borgé*, quibus de iure restituisset cum reddita ratione administrationis gestae, se litteras petitas oratori concedere potuisse. Sacerdos Gilloz votis Episcopi libenter acquievit scribens mense septembri anni 1909: « Il n'y a aucune difficulté à cela, puisque les gens inté- « ressés ont les reçus entre les mains et qu'ils peuvent prendre pos- « session des titres quand ils voudront, chez Mr Buttin, notaire à St-Mi- « chel.... Tout le monde sait que j'ai laissé ces titres chez Mr Buttin, « en attendant que les intéressés veuillent bien aller en prendre pos- « session. Je ne désire que cela et je le leur ai fait écrire par Mr Buttin « encore. Quant aux comptes, ils ont été rendus, sont fort simples et ne « souffrent aucune difficulté ». Mater autem ipsius, vidua Aemilia Gilloz, obstabat quominus fieret redditio depositi; imo aperte declaravit Episcopo « que l'Evêque et le Curé n'avaient rien à voir dans l'adminis- « tration des fonds de cette chapelle ». Tandem, sub initio mensis ianuarii 1910 mandavit Episcopus Rev. parocho Durieux, ad cuius paroeciam (*Valloires*) pertinet pagus *la Borgé*, ut omni studio niteretur ad dictos titulos a manibus notarii recuperandos, quod inter paucos dies feliciter effectum est, ita ut parochus, die 7 ianuarii 1910, Episcopo nuntiare potuerit se titulos iam recepisse, adiungens: « J'aurai soin de les « remettre en mains sûres; je provoquerai une réunion du village au dimanche » Tituli, tamen, in manibus parochi fere duos annos manserunt, quin reclamarent incolae pagi interesse habentes.

Viduae Gilloz autem non placuit consilium relinquendi sub tutela parochi cappellae pecunias et, mense octobris anni 1911, patrono ab ipsa deputato, Rev. D. E. Tachy, mandavit ut media opportuna adhiberet, quibus induceretur, vel etiam actione iudiciali obligaretur, parochus ad easdem sibi committendas, quas dein ipsa procuratori nominato remittendas curaret. De mandato accepto patronus certiorem fecit Officialem Curiae Mauranensis die 16 octobris 1911, petens ut citaretur parochus Durieux, et fieret iudicium, quo obligaretur - « à retablir les « fonds de la chapelle en l'état où ils étaient ». Officialis respondit, die 24 octobris 1911: « Vous m'avez fait l'honneur de m'écrire au sujet d'une « chapelle réclamée avec ses biens par la famille Gilloz de Valloires, « Savoie. Des informations sont prises, mais elles sont encore incom- « plètes.... J'aime à espérer que tout s'arrangera sans procès ». Replicat patronus die 27 octobris: « Le Curé de Valloires doit remettre les choses « en l'état où elles étaient avant sa main mise faite sans un jugement « regulier de l'autorité ecclésiastique.... S'il veut l'exécuter à l'amiable, « nous y consentons; dans le cas contraire, nous maintenons notre « demande d'un jugement de l'Officialité, rendu le plus tôt possible,

« relatif à la jouissance ». Officialis epistolam patrono misit die 29 novembris 1911, declarans familias pagi interesse habentes, legitime convocatas die 26 novembris ultime elapsi, tamquam procuratricem cappellae Dominam Iosephinam Rol elegisse, eique bona cappellae commisisse. Die 2 decembris protestatur patronus Dñae Gilloz contra actionem aliarum familiarum in electione facienda, quam contra ius quaesitum familiae Gilloz fuisse contendit, petitque illam nullam declarari, utpote lite pendente innovatam, et quaestionem principalem in possessorio iudicialiter dirimi postulat. Cum die 23 ianuarii 1912 Officialis rationes patrono exposuerit, iudicium propositum declinandi, hic iterum insistit die 24 eiusdem mensis ut de rebus controversis, iudiciali ordine servato, solutio definitiva habeatur.

Tribunal Mauranense, vero, instantiam porrectam a limine litis reiecit per sententiam interlocutoriam diei 29 ianuarii 1912, quia actrix ius non habebat provocandi iudicium in re proposita: « L'Officialité juge « et prononce que Dame Gilloz n'avait pas qualité ni moyens suffisants « en vue de son instance telle quelle; à l'effet de provoquer un juge- « ment au possessoire directement et d'abord en sa faveur, et qu'ainsi « elle est non recevable ». Contra hanc sententiam, utpote vim definitivae habentem, patronus Dñae Gilloz appellationem interposuit ad Curiam Metropolitanam Camberiensem, quae per sententiam latam die 5 augusti 1912 illam reformavit, et de merito causae principalis agere non dubitavit ob exceptionem suspicionis contra Iudicem primae instantiae, quam satis probatam esse duxit sive ex conditione sacerdotis Gilloz, filii actricis, relate ad Ordinarium Mauranensem, sive ex studio partium Officialis eiusdem Curiae, quo consilium praebuit parocho Durieux bona cappellae in alias manus tradendi post initam actionem Viduae Gilloz, quam etiam inauditam damnavit.

In merito causae principalis sequentes declarationes et dispositiones eadem sententia emisit: « Le Tribunal,... dit et prononce que Mr. l'abbé « Gilloz, procureur, a été injustement spolié: Condamne en conséquence « Rev. S. Durieux: 1) à faire parvenir, avant la fin du mois d'août, les « valeurs de la chapelle de *la Borgé* à Maître Buttin notaire à St-Michel « de Maurienne, à qui les avait confiées Mr l'abbé Gilloz, et qui voudra « bien les garder provisoirement en qualité de sequestre; 2) à rendre « un compte exact de sa gestion depuis le moment de sa main mise...; « 3) à avertir l'Official métropolitain de l'accomplissement de ces obli- « gations. En cas de refus de Mr Buttin: Nous nous constituons nous- « mêmes sequestre, et nous demandons à Rd. Durieux de nous adresser « les valeurs et le compte-rendu; 4) d'autre part, respecteueux des

« droits des compropriétaires, et jugeant qu'ils est à propos de les con-
« sulter dans la situation présente, le Tribunal suspend Mr l'abbé Gilloz
« de son mandat de procureur et invite Dame Gilloz, sa mère, à pro-
« voquer une assemblée plénière du chef de famille de *la Borgé*, laquelle
« ou bien rétablira Mr l'abbé Gilloz dans ses fonctions de procureur,
« ou bien lui donnera un successeur... ».

Post lapsa fatalia appellationis parochus Durieux recursum fecit N. S. Ordini contra validitatem sententiae Curiae Metropolitanae, intervenientibus in causa sac. J. B. Gilloz, cui concessum est, pariter ac matri suae, gratuitum patrocinium, necnon Ordinario Mauranensi ad iura dioecesana tuenda. Sequentibus dubiis partes subscripserunt: 1) *An constet de nullitate sententiae Curiae Camberiensis in casu.* 2) Secundum dubium de merito causae, alio modo prius concordatum, ad instantiam patroni Episcopi, consentientibus altera parte necnon Promotore Iustitiae N. Tribunalis, sic definitive statutum est: *An sustineatur nominatio procuratoris cappellae* de la Borgé *facta in Congressu 26 novembris 1911 ad bona eiusdem cappellae custodienda et administranda.*

Quod ad sententiae nullitatem attinet, scitum est in S. Rota, respectu sententiarum quae substantialia iudicii elementa continent, prout ex lege naturae requiruntur, non attendi nullitatis capita ex lege positiva dependentia nisi tria, nempe ex defectu mandati, citationis et iurisdictionis (cf. Rota, *Treviren.*, coram Many, die 15 maii 1913; *Biturgen.*, coram Prior, die 27 aprilis 1917). In casu nostro non deerat mandatum, cum Vidua Gilloz appellans patronum suum, qui eius nomine ad iudicium appellavit Curiae Metropolitanae, mandato legitimo procurationis ad hunc finem munivit in epistola eidem missa die 4 septembris 1911.

Neque ex defectu citationis oritur nullitas sententiae. Quamvis enim citationis species, quae in epistola Officialis Camberiensis diei 13 aprilis 1912 ad parochum Durieux habetur, defectiva videatur, cum nullus terminus comparationis coram Tribunali designetur, sine quo nemo contumaciae argui potest, et ipse parochus die 25 iunii 1912 scribat: « J'ignore, jusqu'au reçu de votre lettre, que j'étais traduit devant l'Officialité par Mme Gilloz »; tamen parochus conventus de facto comparuit, quod ad omnes effectus iuridicos citationis sufficit. Inutiliter enim citatur qui praesens est. Ad rem ait Reiffenstuel (lib. II, tit. 3, n. 111-112): « Si « post factam illegitimam citationem ultro citatus compareat, convalidatur citatio per comparitionem, ac proinde arctat citatum sicut citatio « legitima ... quia sola praesentia partis, absque alia citatione, sufficit ut « processus atque sententia iudicis valeant. Siquidem praesens regulariter citari non debet, cum effectus citationis sit de substantia litis,

« quando pars est praesens. Et hinc nulliter citatus, quamvis compa-
« rere non teneatur, si tamen comparuerit, non amplius excipere potest
« contra nullitatem executionis citationis, haec enim per comparationem
« iam fuit convalidata ».

Iudex metropolitanus etiam iurisdictionem habebat ad appellationem recipiendam a sententia tribunalis inferioris, quamvis ista non definitiva, sed tantummodo interlocutoria esset, quia vim definitivae habebat. A sententia enim interlocutoria vim definitivae habente licet appellare iuxta Concilium Tridentinum in cap. 20, sess. 24, *de Ref.* Post prolatam enim sententiam Curiae Mauranensis, qua exclusum fuit ius agendi ex parte Dñae Gilloz, nulla spes aderat, dum illa immutata maneret, aliam sententiam habendi in eadem instantia. « Signa sententiae interlocu-
« toriae habentis vim definitivae, ait Reiffenstuel (lib. II, tit. 27, *de Sent.*
« *et re iudic.*, n. 18), sunt sequentia: primo, quando post ipsam non
« speratur alia sententia in eadem instantia, eo quod ipsi finem impo-
« nat; tunc manifestum signum est, eiusmodi sententiam interlocutoriam
« habere vim definitivae. Talis est sententia, qua Iudex interloquendo
« pronuntiat aliquos non posse vel non potuisse de iure appellare ».

Competens autem non erat Iudex metropolitanus ad iudicandum de merito causae principalis, quia agebatur de appellatione a sententia interlocutoria a iudice primi gradus emissa, quin ullo modo tractaverit de causa principali, prout explicant auctores in commentariis super cap. *Olim*, 7, *de exceptionibus*. Ita Pirrhing in hunc locum (tit. *de excep-
tionib.*, n. 42): « Ratio autem, cur Iudex appellationis non possit cogno-
« scere super causa principali, est; quia, cum Iudex, ad quem appel-
« latum est, succedat Iudici, a quo appellatum est, de eo tantum debet
« cognoscere, super quo appellatum fuit; sed Iudex a quo super meri-
« tis causae principalis nihil cognovit, ergo neque Iudex appellationis
« de iis debet cognoscere ». Item Reiffenstuel, in tit. *de exceptionib.*, lib. 2, n. 37.

Neque obstat quod sententia interlocutoria vim definitivae habeat, quia, ut ait Reiffenstuel, in tit. 27, *de sent. et re iudic.*, n. 25: « Si (sen-
« tentia interlocutoria habens vim definitivae) sit talis sententia, quae
« non omnino finit officium iudicis, sed potest adhuc ab eo iustitia con-
« sequi, tunc ea est regulanda tamquam interlocutoria ». Patet, vero, post reformatam sententiam interlocutoriam Curiae dioecesanae, qua excludebatur ius agendi ex parte actricis, viam iam apertam fuisse ad iustitiam consequendam coram tribunali primi gradus, cuius sententia reformata nullum praeiudicium attulit inquisitioni super merito causae principalis faciendae.

Huiusmodi iuris dispositio quae incompetentiam signat Curiae metropolitanae respectu iudicii super merito causae principalis haud effugit oculos Iudicis Curiae Camberiensis, qui in sententia prolata ait: « Con- « sidérant que cette question principale devrait être renvoyée au Tri- « bunal de St-Jean de Maurienne, qui ne l'a point encore étudiée et « résolue », at erronee putat huiusmodi Tribunal incompetens evadere ob propositam in secundo gradu exceptionem suspicionis contra iudicem primi gradus: « mais qu'un obstacle s'y oppose, c'est-à-dire l'exception « de suspicion alleguée contre les juges de première instance ». Exceptio suspicionis enim non valet mutare gradum iudicii. Ad rem ait Pirrhing (lib. II, tit. 28, *de appellat.*, n. 237): « A iudice suspecto ordinario, « vel delegato regulariter appellari non potest: tum quia iure communi « proprium remedium est concessum, recusationis scilicet, si iudex sit « suspectus; tum quia ex eo praecise, quod sit suspectus, non gravat: « ergo appellationi non est locus, cum gravamen sit immediata causa « appellationis ». Et in cap. 41, tit. 28, *de appellat.*, praescribitur: « ... quum « aliquis iudicem proponit se habere suspectum, suspicionis causam « *coram eodem iudice* allegare tenetur.... Sed partes in aliquem iudicem « vel aliquos non valde remotos conveniant, *per eumdem iudicem*, qui « nominatur suspectus, debent cogi, coram quo vel quibus si causa suspi- « cionis infra terminum competentem probata non fuerit, tunc demum « auctoritate sua iudex utetur. Quodsi coram ipsis... causa suspicionis « probata fuerit, causae cognitioni supersedere tenebitur iudex recusa- « tus ». Ius antiquum, quo prohibetur gradum iudicii mutare ob exceptionem suspicionis, confirmatur in can. 1615, I, *Codicis Iuris Canonici* recenter promulgati: « Si iudex unicus aut aliquis vel etiam omnes iudices « qui tribunal collegiale constituunt suspecti declarentur, personae mutari « debent, non vero iudicii gradus ».

Praeterea, licet nobis indagandum non sit de iustitia exceptionis suspicionis, quae reapse coram nullo tribunali competenti proposita est, tamen notare praestat, quidquid valoris ab initio habere potuissent duo ex tribus motivis praetensae suspicionis in sententia Camberiensi allegatis, conditionem nempe sacerdotis Gilloz relate ad Episcopum Mauranensem et consilium ab Officiali dioecesano parocho Durieux datum, illud iam amisisse ante appellationem ad Curiam Metropolitanam interpositam, quia vidua Gilloz in iudicem primae instantiae reapse consenserat. Exceptio enim suspicionis sicut omnes exceptiones dilatoriae, proponenda est ab initio iudicii ante litem contestatam, uti praescriptum est in cap. *inter monasterium*, 20, tit. 27, *de sent. et re iudic.*, arg. cap. *Insinuante*, 25, *de Offic.*, Deleg. Authentic. *Offeratur*, eod tit., *de lit. contest.*

(cf. Schlmalzgrueber, in tit. *de exceptione*, n. 20 et tit. 28, *de appellat.*, n. 133; Reiffenstuel in tit. *de appell.*, n. 268). Quodsi pars litigans rationes suspicionis eo tempore noverit et nihilominus exceptionem tempore utili movere neglexerit, illam iam amplius proponere non potest, siquidem praesumitur in iudicem concessisse (cf. Rota, *Bilurgen.*, coram Prior, die 27 aprilis 1917). Iamvero nota erant facta allegata actricis patrono die 2 decembris quando in epistola hac die ad Officialem missa iudicium ab illo petiit super merito causae principalis.

Nulla, itaque, erat ratio cur recedendum esset a regula communi, qua praescribitur post latum iudicium in causa appellationis a sententia interlocutoria, de merito causae principalis iudicandum esse a iudice prioris instantiae. Nulla, itaque, est sententia Curiae Camberiensis, quatenus tractat de causa principali.

Declarata nullitate sententiae metropolitanae, remanet videndum de bono iure, prout in secundo dubio proponitur, an scilicet sustineatur nominatio procuratoris cappellae *de la Borgé* facta in congressu diei 26 novembris 1911 ad bona eiusdem cappellae custodienda et administranda. Ex stilo S. Rotae, enim, post solutam quaestionem de nullitate sententiae, agitur etiam de bono iure partium. Ita Decisio 191, n. 8, part. 2, Recentiori: « Ubi causa nullitatis est commissa, Auditor cogno- « scens de nullitate, potest cognoscere de negotio principali, et revocare « priorem sententiam iniustam, constito de eius iniustitia ». Et Coccinus, in *Decisione magistrali 474*, n. 8, part. 2, tom. I, Rec.: « Nec facit, « quod decisio Finetti dicat, quod post confirmationem sententiae non « est amplius agendum de nullitate, sed videndum de bono iure, quae « cognitio de bono iure repugnat rei iudicatae, quia hoc est regulariter « verum, sed non habet locum in Rota, quae numquam exsequitur « sententias aliorum tribunalium, nisi gustato de eorum iustitia. Pute, « Decis. 401, lib. primo, Chissan, Decis. 179 et est notorium et tritum « in Rota ».

Quod ad quaestionem attinet causae principalis, quatenus in secundo dubio nobis dirimenda proponitur, notandum est acta processus in Curia Camberiensi peracti ad N. S. Tribunal haud integra remissa fuisse. Dño Ponenti vero roganti, ad instantiam Episcopi Mauranensis et parochi Durieux, ut defectui suppleretur, responsum fuit ab officiali Curiae metropolitanae, « que, croyant la cause définitivement jugée et terminée, vu « qu'aucun appel n'avait été interjeté dans le delai fixé par le droit, il « (l'official) n'a plus songé à conserver le dossier dans son intégrité ». Sperabatur, tamen, partes simul cum scripturis distribuendis exhibituras fuisse documenta, ex quibus hauriri posset cognitio de regulis electionis

faciendae procuratoris, sive de praetensis iuribus familiae Gilloz, a sententia Camberiensi affirmatis, nempe sacerdotem Gilloz adhuc officio fungi procuratoris et familiam Gilloz specie quadam frui iurispatronatus cappellae. Res tamen spem fefellit. Documentum quoddam ab Illmo Dño A. Foderé, Episcopo Mauranensi (Ordinatio diei 30 martii 1840) loquitur de procuratoribus cappellarum ruralium eorumque muneribus, de regulis tamen electionis eorumdem, sive statuto sive consuetudine firmatis nihil dicit. Attamen, sine huiusmodi praevia cognitione iudicium ferri non posset super validitate electionis procuratoris in congressu familiarum pagi *la Borgé*, diei 26 novembris anni 1911 factae. Concessus, igitur, fuit processus suppletorius qui anno 1914 incoeptus, ob difficultates commercii epistolaris, etc., ex immani bello ortas, nonnisi anno 1917 ad finem perduci potuit.

Prima quaestio solvenda respectu validitatis electionis controversae haec est: an officium procuratoris vacans fuerit mense novembri anni 1911 quando nova electio facta est, cui respondendum censemus affirmative. Testes enim iudicialiter interrogati: « Pourrait-il être nommé procureur « ou continuer à l'être, celui qui s'éloignerait, irait plus ou moins loin, « pour un temps paraissant devoir être long, peut-être pour toujours? », omnes, praeter partem in causa, sac. Gilloz, paucis tantummodo exceptis qui rem ignorare fatentur, respondent discessum solum temporaneum cum officio procuratoris componi posse. Ideoque testes declarant munere procuratoris non posse fungi qui definitive discedit e loco ibidem non reversurus. Sac. Gilloz vero definitive discesserat e loco et dioecesi Mauranensi. Quidquid enim sit de motivis quibus primo motus fuerit ad dioecesim relinquendam, indubitatum est ex commercio epistolari inter ipsum et Ordinarium Mauranensem annis 1909-1910, eum animum habuisse novitiatum religiosum in oppido *St-Quentin* ingrediendi, quem reapse ingressus est mense aprilis 1914, quod ex sese implicat discessum e loco ubi munus procuratoris agendum erat cum animo ibidem non revertendi. Caeteroquin, status ipse novitiatus componi nequit cum rerum administratione, quae facile ab aliis aeque interesse habentibus geri potest. Postulanti, igitur, Episcopo, die 20 septembris 1909, ut bona cappellae ius habentibus restitueret cum reddita ratione rei gestae, cum nonnisi hac conditione impleta concedi possent litterae testimoniales quas petierat, Sac. Gilloz respondit die 22 septembris se libenter adimpleturum esse conditionem positam: « Il n'y a aucune difficulté à cela, puisque « les gens intéressés ont les reçus entre les mains, et qu'ils peuvent « prendre possession des titres quand ils voudront, chez Mr Buttin, « notaire à St-Michel.... J'ai laissé ces titres chez Mr Buttin, en atten-

« dant que les intéressés veuillent bien aller en prendre possession. Je « ne désire que cela, et je le leur ai fait écrire par Mr Buttin encore. « Quant aux comptes, ils ont été rendus, sont fort simples, et ne souf- « frent aucune difficulté ». Remittendo vero bona cappellae, quantum ab ipso pendebat, in manus interesse habentium cum reddita ratione rei gestae, eo tempore quo definitive a dioecesi discessit, iam ipse muneri assumpto procuratoris valedixit. Vacabat, igitur, officium procuratoris tempore congressus quo nova electio facta est.

Porro, omnes testes, qui interrogationi iudicis in hac re responderunt, declarant familiam Gilloz nullo speciali privilegio prae aliis frui respectu cappellae communis; quod et ipse sacerdos Gilloz fatetur, unica posita exceptione pro clavis custodia. Ait: « La famille Gilloz n'est que « co-propriétaire absolument comme les autres familles, et au même « titre, exception faite pour la possession de la clé, de temps immé- « morial ».

In hisce circumstantiis, itaque, Officio nimirum vacante, et iure suo eligendi utentes, familiae pagi convenerunt die 26 novembris 1911, et ad munus procuratoris nominarunt Dñam Iosephinam Rol. Valida ideo dicenda est electio, nisi contrarium probetur.

Contrarium probare conatus est patronus sac. Gilloz eiusque matris ex quadruplici capite: *a*) quia lite pendente electio facta est, ac proinde vel nulla est vel irritanda; *b*) quia ipsa Dna Gilloz haud convocata fuit ad congressum electorum; *c*) quia duo ex praetensis electoribus, quorum nomina subscripta reperiuntur in documento electionis, congressui non aderant, nempe Ioannes Martin et Franciscus Magnin; *d*) tandem, quia parochus Durieux, convocando electores, sicut et titulos cappellae a notario petendo, illegitime se ingessit administrationi cappellae, quae nullimode ab ecclesiastica auctoritate dependet. Huiusmodi vero argumenta non probant thesim patroni familiae Gilloz, ut ex mox dicendis patebit.

Inhibitio generalis iuris quae in rubrica tituli 16 lib. II, *Decretalium* continetur, « Ut lite pendente nihil innovetur », prohibet quamcumque immutationem, qua uni ex litigantibus, actori sive reo, praeiudicium infertur circa ius controversum, donec lis ad finem perducta fuerit (cf. Lega, *De iudiciis*, in h. t., p. 553, par. I). Ius controversum erat possessio titulorum cappellae *La Borgé* qui detinebantur a parocho Durieux contra voluntatem unius ex interesse habentibus, Dñae Aemiliae Gilloz. In congressu 26 novembris 1911 duo decisa fuerunt a convocatis, nimirum, electio procuratoris, et traditio titulorum cappellae procuratori electo a parocho facta. Iamvero, primum, seu electio procuratoris, nullum praeiudicium respectu rei controversae actrici intulit,

sed tantummodo secundum, seu traditio titulorum a parocho facta, qua impediebatur quominus tituli directe in manus actricis pervenirent. Actio intentata enim directa non fuit contra alias pagi familias in cappella interesse habentes, quarum potius iura actrix per actionem iudicialem se tueri putabat, ut patet ex mandato procurationis diei 4 septembris 1911 patrono concesso, ubi ait: « C'est un devoir de conscience « pour moi de ne pas laisser entamer ni pericliter les droits de ma « famille... et des intéressés ». Tunc temporis etiam praevidebat novi procuratoris nominationem cui titulos recuperatos remittere intendebat, ut ex eodem mandato liquet: « Je pourrai ensuite faire ce qu'il faut « pour remettre les fonds au procureur nommé ». Ideoque, etiamsi lis penderet tempore quo facta est electio procuratoris, validitati eiusdem non obstabat.

Sed eo tempore lis non pendebat sensu canonico. Litis enim pendentia quoad effectus iuridicos non inducitur per oblationem libelli; sed requiritur ut citatio, in qua res controversa exponitur, emissa sit et ad partem citatam pervenerit, ut clare definitur in cap. 2, *Quum lite pendente* (Clem., tit. V, lib. 2): « Quum lite pendente nihil debeat innovari, « litem quoad hoc pendere censemus, postquam a iudice competenti in « ea citatio emanaverit, et ad partem citatam pervenit, vel per eum « factum fuit, quo minus ad eius notitiam perveniret: dum tamen in « citatione praedicta talia sunt expressa, per quae plene possit instrui, « super quibus in iudicio convenitur ». Iamvero, die 26 novembris 1911 nondum citatio a iudice emanavit. Actrix, enim, in mandato ad patronum misso, et ab ipso die 16 octobris 1911 iudici porrecto tanquam actionis libello, duo alternativa proposuit: *a*) ut sine lite parochus induceretur ad titulos restituendos, vel *b*) ut per actionem iudicialem ad idem obligaretur. Scripsit enim actrix: « Je vous en prie, de vouloir bien faire « les démarches nécessaires, soit pour décider Mr le Curé à restituer « et à me remettre les fonds en question, avec un compte exact de sa « gestion, soit pour porter cette affaire au besoin devant l'officialité « diocésaine, et même au Métropolitain jugeant en appel ». Respondit Officialis, die 24 octobris 1911: « J'aime à espérer que tout s'arrangera « sans procès », quibus verbis satis innuit citationem ad litem inchoandam non fuisse emissam, nec probabiliter emissuram iri. Nec tamen institit actricis patronus ut processus fieret. Tantummodo post notitiam acceptam de congressu diei 26 novembris habito categorice petiit die 2 decembris 1911 ut res iudiciali ordine dirimeretur.

Secundo loco opponit patronus actricis ipsam non fuisse vocatam ad congressum electionis. Imprimis dicendum est de omissa convocatione

non constare ex actis: nullus testis hoc asserit, a nullo documento eruitur. Nec obstaret validitati electionis procuratoris, quo Dña Gilloz ad dictum congressum vocata non fuerit, quia vocatio omnium electorum ad formam substantialem electionis non pertinet; sed qui ius habens eligendi vocatus non sit, seu contemtus fuerit, ut aiunt canonistae, potest prosequi contemptum, seu petere a Superiore vel a iudice ut electio irrita declaretur, quia ipse ad electionem non fuit vocatus: si vero negligat hoc modo contemptum prosequi, suo iuri renunciasse praesumitur. Ad rem ait Pirrhing (lib. I, tit. 6, n. 140 seq.): « Vocatio « absentium Capitularium, etiam eorum qui vocari debent, non pertinet « ad formam substantialem electionis, quia aliquibus etiam non vocatis, « subsistit electio, quamvis ea rescindi debeat, si contempti prosequan- « tur contemptum ». Et sub n. 143: « Si contemptus, seu non vocatus, « ius suum prosequendi contemptum, sive oppugnandi electionem ob « *sui contemptum*, expresse vel tacite remisit, non potest Iudex seu Supe- « rior, ad quem confirmatio spectat, ex officio, vel ad petitionem adver- « sarii electionem rescindere ». Vidua Gilloz, vero, haud prosecuta est contemptum, seu non petiit electionem irritari ob sui contemptum, sed solummodo quia lite pendente facta est, vel quia officium procuratoris eo tempore non vacabat; istae videlicet sunt rationes in sententia Camberiensi allegatae. Verum est patronum in epistola diei 2 decembris 1911 Officiali Mauranensi missa dixisse: « La famille Gilloz proteste contre « la décision prise par les autres familles; la regardant comme contraire « au droit qu'elle possède et injurieuse contre l'abbé Gilloz »; at huiusmodi verba laesum non praetendunt ius matris ut ad congressum electionis vocaretur, nam de laeso huiusmodi iure nullum exstat verbum in actis processus in Curia metropolitana peracti, ubi tamen ampla occasio suppetebat actrici ius suum urgendi. Solae rationes a iudice metropolitano consideratae respectu electionis irritandae sunt pendentia litis et officium non vacans. Neque potest iudex electionem irritare ob contemptum electoris, uti docet Pirrhing supra citatus, nisi ipse elector id petat ratione praecise sui contemptus. In casu nostro huiusmodi petitio non fuit facta, neque ipse contemptus probatus est.

Tertio loco opponitur quod duo ex signatoribus documenti decisiones referentis congressus familiarum die 26 novembris 1911, scilicet Ioannes Martin et Franciscus Magnin, coram testibus declararunt se dicto congressui non adfuisse, nec documento subscripsisse. Imprimis quoad utrumque notandum est praedictas declarationes testimonio tantum extraiudiciali niti; nullus enim testis iudicialiter in causa excussus de hoc verbum protulit.

Franciscus Magnin, vero, fatetur se vocatum fuisse ad congressum, ideoque queri non potest de iis quae ibidem ab electoribus praesentibus ipso absente decisa sunt. Admittit uxorem suam comitiis adfuisse, quam asserit nomen viri sui documento apposuisse. Iamvero cum ius administrandi cappellam et procuratorem eligendi non individuis sed familiis pertineat, absente familiae capite, potest familia per aliud membrum repraesentari, nisi vetat statutum aut consuetudo, de qua inhibitione in casu non constat. Praeterea, non conqueritur de facta electione procuratoris, sed de subtractione suppellectilium altaris a custodia familiae Gilloz. Protestatio, igitur, Francisci Magnin validitati electionis non nocet.

Item Ioannes Martin non queritur se non vocatum fuisse; de peractis, igitur, eo absente, si revera adfuerit, nullo iure conqueri potest. Praeterea, ipse, licet vocatus fuerit ad testimonium reddendum coram iudice a S. Rota delegato, coram quo reapse comparuit et quaedam de re controversa iniuratus narravit, nullam protestationem fecit de actis dicti congressus. Porro, iuxta declarationem extraiudicialem Margaritae M. Moussard, et ipse non de electione facta procuratoris, sed de ablata custodia suppellectilium altaris a familia Gilloz conquestus est. Ideoque neque declarationes Ioannis Martin prosunt actricis intento.

Denique, quod in re gessit parochus Durieux iuxta mandata vel consilia Curiae dioecesanae, sive titulos recuperando a notario Buttin, sive familias convocando ad novam procuratoris electionem, ius non excessit Episcoporum, prout a Concilio Tridentino definitur in cap. 8, sess. 22, *de ref.*: « Episcopi, etiam tamquam Sedis Apostolicae delegati, « in casibus iure concessis, omnium piarum dispositionum, tam in ultima « voluntate, quam inter vivos, sint exsecutores;... ac omnia quae ad Dei « cultum, aut animarum salutem... ipsi ex officio suo, iuxta sacrorum « canonum statuta, cognoscant et exsequantur; non obstantibus qua- « cumque consuetudine etiam immemorabili, privilegio aut statuto ». Similia decernuntur in cap. *Tua nobis, de Testamentis*. In casu nostro agebatur de cappella quae proxime ad Dei cultum dedicatum est. Insuper, iuxta ordinationes dioecesanas circa cappellas rurales, inter quae enumeranda est cappella loci *La Borgé* ad Consilium Fabricae, cuius praeses est parochus, spectat urgere novi procuratoris electionem quando vacat huiusmodi officium.

Quibus omnibus in iure et in facto bene perpensis, Christi nomine invocato, Nos infrascripti Auditores de turno, pro Tribunali sedentes, et solum Deum prae oculis habentes, decernimus, declaramus et defi-

nitive sententiamus, propositis dubiis respondentes: ad primum *affirmative,* seu *constare de nullitate sententiae Camberiensis in casu;* ad secundum *affirmative,* seu *sustineri nominationem procuratoris cappellae de « La Borgé » factam in congressu 26 novembris ad bona eiusdem cappellae custodienda et administranda.* Expensas autem iudiciales compensandas esse inter partes decernimus.

Ita pronunciamus, mandantes Ordinariis locorum et ministris tribunalium ad quos spectat, ut exsecutioni mandent hanc nostram definitivam sententiam, et adversum reluctantes procedant ad normam sacrorum Canonum et praesertim cap. 3, sess. 24 Conc. Trid., iis adhibitis exsecutivis et coërcivitis mediis, quae magis efficacia et opportuna pro rerum adiunctis exstitura sint.

Romae, in sede tribunalis S. R. Rotae, 13 iulii 1918.

Ioannes Prior, *Ponens,*
Aloisius Sincero,
Fridericus Cattani Amadori.

Ex Cancelleria S. Romanae Rotae.

Sac. Tani, *Notarius.*

DIARIUM ROMANAE CURIAE

SEGRETERIA DI STATO

AVVISO

La Direzione dell' « Annuario Pontificio » presso la Segreteria di Stato interessa vivamente gli Illmi e Rmi Ordinari delle diocesi, i collegi prelatizi, i Superiori generali degli Ordini religiosi, i Rettori dei collegi ecclesiastici e tutti i dignitari appartenenti alla Corte pontificia a volerle trasmettere in tempo utile le relazioni e rettifiche occorrenti per la edizione dell'« Annuario » pel prossimo anno 1920, in conformità della lettera circolare dell'Emo sig. Cardinale Gasparri, Segretario di Stato, in data 15 luglio 1915, e delle particolari istruzioni ricevute al momento delle nomine e promozioni.

NOMINE

Con biglietto della Segreteria di Stato il Santo Padre si è degnato di nominare:

10 settembre 1919. Il sig. Comm. Giuseppe Barluzzi, *Archivista della Segreteria di Stato.*

Con Brevi Apostolici il Santo Padre si è degnato di nominare:

Assistente al Soglio Pontificio:

24 agosto 1919. Mons. Enrico Hanlon, vescovo tit. di Teo.

Protonotari apostolici ad instar participantium:

5 settembre 1919. Mons. Giuseppe Hallé, prefetto ap. dell'Ontario Superiore.
15 » » Mons. Carlo Luigi Di Lella, della diocesi di Telese.
16 » » Mons. Francesco Portalupi, della diocesi di Pavia.
19 » » Mons. Alberto Dien, dell'archidiocesi di Parigi.

Prelati Domestici di S. S.:

11 giugno 1919. Mons. Augusto Boulet, dell'archidiocesi di Québec.
» » » Mons. Celestino Lemieux, della medesima archidiocesi.
6 luglio » Mons. Lionello Lindsay, della medesima archidiocesi.
15 » » Mons. Giovanni Guglielmo Norris, della diocesi di Trenton.
4 settembre » Mons. Carlo Lagier, dell'archidiocesi di Parigi.
5 » » Mons. Nehmatalla Abi Giaudé, dell'archidiocesi maronita di Cipro.
19 » » Mons. Luigi Giuseppe Lalieu, della diocesi di Tournay.
23 » » Mons. Enrico Pucci, di Roma.
» » » Mons. Francesco Nannini, dell'archidiocesi di Lucca.
24 » » Mons. Luigi Testoni, cappellano segreto di S. S.

ONORIFICENZE

Con Brevi Apostolici il Santo Padre si è degnato di conferire le seguenti onorificenze:

La Gran Croce dell'Ordine di S. Gregorio Magno, classe civile:

13 settembre 1919. Al sig. Abdon Cifuentes, dell'archid. di Santiago del Cile.

La Gran Croce dell'Ordine di S. Gregorio Magno, classe militare:

11 settembre 1919. Al sig. Stefano Saverio Shinjiro Yamamoto, capitano di vascello della marina giapponese.

La Commenda dell'Ordine di S. Gregorio Magno, classe civile:

22 agosto 1919. Al sig. Francesco Billon, della diocesi di Liegi.
1 settembre » Al sig. principe Salim Amin Bellamá, dell'archid. di Cipro.
2 » » Al sig. conte Giuseppe De Meeus, di Lovanio.
4 » » Al sig. Pietro Teofilo Légaré, dell'archidiocesi di Québec.
» » » Al sig. Giorgio Garneau, della medesima archidiocesi.

Il Cavalierato dell'Ordine di S. Gregorio Magno, classe civile:

26 agosto 1919. Al sig. Alfredo Ciani, di Roma.
30 » » Al sig. Luigi Toulemonde-Lorthois, della diocesi di Lilla.
5 settembre » Al sig. Gregorio Bettencourt Perestrello, di Georgetown.
22 » » Al sig. Roberto Goenaga, già segretario del Ministro di Colombia presso la S. Sede.

Il Cavalierato dell'Ordine di S. Gregorio Magno, classe militare:

28 agosto 1919. Al sig. Pio Carlotti, sottotenente della Guardia palatina d'onore.

La Gran Croce dell'Ordine di S. Silvestro Papa:

26 agosto 1919. Al sig. Giacomo de Ojeda y Brooke, già Consigliere dell'Ambasciata di Spagna presso la S. Sede.

Il Cavalierato dell'Ordine di S. Silvestro Papa:

29 agosto 1919. Al sig. Filippo de Simoni, di Roma.
30 » » Al sig. Romolo Rapella, di Roma.
31 » » Al sig. Carmelo Morsani, di Roma.

MAGGIORDOMATO DI SUA SANTITÀ

NOMINE

Con Biglietti di S. E. Rma Mons. Maggiordomo, il Santo Padre si è degnato di nominare:

Camerieri Segreti soprannumerari di S. S.:

26 luglio 1919. Mons. Alessandro Carlo de Mahieu, della dioc. di Malines.
7 agosto » Mons. Sisinio Peretto, della diocesi di Adria.
5 settembre » Mons. Carlo Wimmer, della diocesi di Veszprimia.
» » » Mons. Felice Costa, della diocesi di Biella.
10 » » Mons. Luigi Scipioni, dell'archidiocesi di Urbino.
» » » Mons. Giacomo Ghio, della medesima archidiocesi.
15 » » Mons. Andrea Alasia, della diocesi di Ivrea.
20 » » Mons. Federico Fioretti, dell'Abbazia *Nullius* di S. Paolo fuori le Mura.

Cameriere d'onore in abito paonazzo di S. S.:

20 settembre 1919. Mons. Cleofo Hoffmann, dell'archidiocesi di Praga.

Cappellani Segreti d'onore di S. S.:

25 agosto 1919. Mons. Giovanni Caricati, di Roma.
5 settembre » Mons. Paolo Weber, della diocesi di Veszprimia.

NECROLOGIO

22 agosto 1919. Mons. Giovanni Maria Dunne, vescovo di Bathurst in Australia.

4 settembre » Mons. Giuseppe Maria Salvador y Barrera, arcivescovo di Valenza.

7 » » Mons. Adolfo Fritzen, arcivescovo titolare di Mocesso.

17 » » Mons. Giuseppe Gregorio Romero, vescovo di Salta.